

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ
Koroška 7, Šoštanj

MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ ŠALEŠKE DOLINE

RAZISKOVALNA NALOGA

DOMAČE NALOGE – KAKO IN ZAKAJ

Tematsko področje: PSIHOLOGIJA IN PEDAGOGIKA

Avtorice:

Helena Plešnik, 8. razred
Barbara Verhovnik, 8. razred

Mentor:

Maja A. Požegar, univ. dipl. psih.

Šoštanj, 2009

Raziskovalna naloga je bila opravljena na Osnovni šoli Šoštanj.

Mentor: Maja A. Požegar, univerzitetna diplomirana psihologinja

Datum predstavitve:

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

KG	domače naloge / pedagogika / osnovna šola
AV	PLEŠNIK, Helena / VERHOVNIK, Barbara
SA	A. POŽEGAR, Maja, ment.
KZ	3320 Velenje, SLO, Trg mladosti 3
ZA	Osnovna šola Šoštanj
LI	2009
IN	DOMAČE NALOGE – KAKO IN ZAKAJ.
TD	RAZISKOVALNA NALOGA
OP	V, 34 s., 30 graf., 3 slik., 9 ref.
IJ	SL
JI	sl

AL Odločili sva se, da raziščeva zelo zanimivo temo - domače naloge. Te se tičejo prav vsakega šolarja, so sestavni del procesa poučevanja in že uveljavljena tradicija v slovenski osnovni šoli ter imajo dva cilja. Prvi je izobraževalni – domače naloge naj bi služile predvsem ponovitvi in poglobitvi tekoče snovi. Drugi cilj pa je vzgojni in je namenja nalogom vlogo pridobivanja delovnih navad na širšem področju. Vsekakor naj bi domače naloge opravili sami, če pa jih prepíšejo od sošolcev, te ne dosežejo pravega namena. Prav zaradi tega naju ta tema zanima in bi jo radi podrobneje raziskali. Najino raziskovalno nalogo sva izdelali z namenom, da bi ugotovili, kakšen odnos imajo učenci do domačih nalog, kako dolgo jih opravljajo...Prav tako pa sva želeli ugotoviti, kakšen je pogled nanje s strani učiteljev, zato sva za mnenje prosili profesorico zgodovine na naši šoli. Zanimala naju je tudi razlika v odnosu do domačih nalog med starejšimi in mlajšimi učenci. Želeli sva ugotoviti, kako izboljšati odnos učenca do nalog.

Prišli sva do zanimivih ugotovitev. Nekatere sva že vnaprej predvidevali, nekatere pa so naju tudi presenetile. Spoznali sva, da rezultati najinega raziskovanja dajo pomembne podatke, ki nam lahko pomagajo dvigniti motivacijo učencev za boljše, rednejše in predvsem samostojno delo domačih nalog.

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	1
1.1 Nameni in cilji	1
1.2 Hipoteze	1
2. PREGLED OBJAV	2
2.1 Tipi domačih nalog	2
2.2 Cilji domačih nalog	2
2.3 Domače naloge in motivacija	2
2.4 Kdaj in kako čim bolj učinkovito opraviti domače naloge	3
2.5 Domače naloge in starši	4
2.5.1 Pomoč staršev pri domačih nalogah	5
2.5.2 Starši morajo nadzorovati otrokovo delo	5
2.5.3 Kako lahko starši motivirajo otroka	6
2.5.4 In če niso vsi deležni pomoči staršev?	6
2.5.5 Vez med starši in šolo	7
2.6 Vpliv opravljanja domačih nalog na zaključno oceno	7
2.7 Domače naloge v prihodnje	7
2.8 Kako načrtovati nalogo	8
2.9 Ocenjevati naloge	8
2.10 Domače naloge in delovne navade	8
2.11 Domače naloge v oddelku podaljšanega bivanja	9
2.12 Domače naloge in čustva	9
3. METODOLOGIJA	10
4. IZSLEDKI IN RAZPRAVA	11
4.1 Intervju s prof. Danielo Dervarič	26
5. SKLEPI	28
6. POVZETEK	30
7. ZAHVALA	31
8. PRILOGE	31
9. VIRI IN LITERATURA	34

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Čas za domače naloge pri četrtošolcih	11
Graf 2: Čas za domače naloge pri osmošolcih	11
Graf 3: Kdaj opravijo domače naloge četrtošolci	12
Graf 4: Kdaj opravijo domače naloge osmošolci	12
Graf 5: Kako opravijo domače naloge četrtošolci	13
Graf 6: Kako opravijo domače naloge osmošolci	13
Graf 7: Pomoč pri domačih nalogah četrtošolcem	14
Graf 8: Pomoč pri domačih nalogah osmošolcem	14
Graf 9: Poprava domačih nalog ob pregledu rešitev pri četrtošolcih	15
Graf 10: Poprava domačih nalog ob pregledu rešitev pri osmošolcih	15
Graf 11: Najljubša vrsta domačih nalog pri četrtošolcih	16
Graf 12: Najljubša vrsta domačih nalog pri osmošolcih	16
Graf 13: Katero vrsto nalog najtežje opravljajo četrtošolci	17
Graf 14: Katero vrsto nalog najtežje opravljajo osmošolci	17
Graf 15: Pri katerem predmetu je največ domačih nalog v 4. razredu	18
Graf 16: Pri katerem predmetu je največ domačih nalog v 8. razredu	18
Graf 17: Najtežje domače naloge za četrtošolce	19
Graf 18: Najtežje domače naloge za osmošolce	19
Graf 19: Prepisovanje domačih nalog pri četrtošolcih	20
Graf 20: Prepisovanje domačih nalog pri osmošolcih	20
Graf 21: Pozabljanje domačih nalog pri četrtošolcih	21
Graf 22: Pozabljanje domačih nalog pri osmošolcih	21
Graf 23: Koliko je domačih nalog pri četrtošolcih	22
Graf 24: Koliko je domačih nalog pri osmošolcih	22
Graf 25: Ali se ti zdi, da je domačih nalog v višjih razredih več kot v nižjih? (4. r)	23
Graf 26: Ali se ti zdi, da je domačih nalog v višjih razredih več kot v nižjih? (8. r)	23
Graf 27: Pomen domačih nalog za četrtošolce	24
Graf 28: Pomen domačih nalog za osmošolce	24
Graf 29: Ali želiš, da bi se domače naloge popolnoma ukinile? (4. razred)	25
Graf 30: : Ali želiš, da bi se domače naloge popolnoma ukinile? (8. razred)	25

KAZALO SLIK

Slika 1: Domače naloge nekateri opravijo kar v šoli	3
Slika 2: Opravljanje domačih nalog	4
Slika 3: Mama pomaga hčerki pri nalogi	6

SEZNAM KRAJŠAV

Seznam krajšav v tekstu in grafih:

oz. – oziroma

npr. – na primer

ipd. – in podobno

OPB – oddelek podaljšanega bivanja

min – minute

odm. – odmor

sk. – skoraj

vel. – veliko

pon. snov. – ponovitev snovi

del. nav. – delovne navade

pom. – pomembne

DZ – delovni zvezek

UČ – učbenik

MAT – matematika

SLO – slovenščina

TJA – angleščina

DRU – spoznavanje družbe

NIT – naravoslovje in tehnika

KEM – kemija

FIZ – fizika

BIO – biologija

ZGO – zgodovina

1. UVOD

1.1 Nameni in cilji

Odločili sva se, da raziščeva zelo zanimivo temo – domače naloge. Te se tičejo prav vsakega šolarja. Namen domačih nalog je, da učenci ponovijo snov in pridobivajo delovne navade. Vsekakor naj bi domače naloge opravili sami, če pa jih prepíšejo od sošolcev, te ne dosežejo pravega namena. Prav zaradi tega naju ta tema zanima in bi jo radi podrobneje raziskali.

Najino raziskovalno nalogo sva izdelali z namenom, da bi ugotovili, kakšen odnos imajo učenci do domačih nalog, kako dolgo jih opravljajo...Prav tako pa sva želeli ugotoviti, kakšen je pogled nanje s strani učiteljev, zato sva za mnenje prosili profesorico zgodovine na naši šoli. Zanimala naju je tudi razlika v odnosu do domačih nalog med starejšimi in mlajšimi učenci ter med dekleti in fanti. Želeli sva ugotoviti, kako izboljšati odnos učencev do domačih nalog.

1.2 Hipoteze

H1: Dekleta si za domače naloge vzamejo več časa kot fantje.

H2: Učencem je najtežje za domačo nalogo napisati spis.

H3: Mlajši učenci večinoma pregledujejo naloge v rešitvah. Med starejšimi so to le redki.

H4: Učenci najtežje opravljajo domače naloge pri matematiki.

H5: Osmošolci pogosteje pozabljajo domače naloge kot četrtošolci.

H6: Mlajšim učencem se zdi dovolj, starejšim pa preveč domačih nalog.

2. PREGLED OBJAV

Domače naloge so sestavni del procesa poučevanja. V našem okolju so tako rekoč tradicija, saj si učitelji brez njih sploh ne morejo predstavljati pouka. So dejavnost, o kateri so prepričani, da lahko reši marsikatero učno težavo otrok. Večina učiteljev meni, da bi bili učenci veliko uspešnejši in znanje dosti boljše, če bi domače naloge redno opravljali. Zato naj bi bile domače naloge v učnem načrtu zapisane kot obvezno delo otrok. Bi to res prispevalo k boljšem znanju? Sicer je zaželeno, da učenci opravljajo naloge, ampak tudi to najbrž ne bi moglo pripraviti vseh otrok do rednega opravljanja nalog. Otroci imajo poleg nalog še mnogo drugih dejavnosti, zato se marsikateremu zdijo nesmiselne. Pridiganje učiteljev in staršev pa gotovo ne pripomore veliko k rednejšemu opravljanju nalog. (Senekovič, 2007)

2.1 Tipi domačih nalog

Glede namena naloge delimo na dva tipa:

- Naloge, ki želijo doseči izobraževalni cilj: s temi učenci utrjujejo znanje, učitelji pa preverjajo cilje, v skladu z učnim načrtom. Ta cilj dosegajo z izbiro nalog, ki učence usmerjajo v delo v povezavi z izbranim ciljem.
- Naloge, ki želijo doseči vzgojni cilj dajejo poudarek oblikovanju delovnih navad, odgovornosti do dela, sodelovanju in zanesljivosti. (Senekovič, 2007)

2.2 Cilji domačih nalog

Učence je težko motivirati za opravljanje domačih nalog, saj se jih drži negativna misel o nalogah, ki jo podedujejo od starejših bratov, sester, prijateljev... Domača naloga ponavadi pomeni odvzem prostega časa, časa, ki ga ni nikoli dovolj. Za to negativno stališče učencev do domačih nalog so pogosto krivi tudi učitelji sami, če le to uporabijo kot sredstev za kaznovanje. (Senekovič, 2007)

Čeprav je glavni cilj domačih nalog najprej utrjevanje snovi, ki jo učenci obravnavajo pri pouku, je njena vloga za učenčev napredek mnogo širša. Domača naloga omogoča učencem, da si pridobivajo delovne navade, se naučijo uporabljati različne strategije, jim omogoča, da so ustvarjalni in jim dviga samozavest ter izboljšuje samopodobo. S pomočjo domačih nalog lahko učitelj učence pripravi na prihajajočo snov, lahko pa jo uporabi tudi za vključevanje staršev v učni proces, kar je seveda potrebno. Učenci lahko izpolnjujejo zgoraj navedene cilje le, če se dela lotijo z glavo in z veseljem.

Najboljša motivacija za opravljanje domačih nalog je, da učenec dela nekaj, kar ga veseli, kar mu je blizu in kar zmore, vsebina naloge pa je prilagojena njegovemu predznanju in sposobnostim. (Senekovič, 2007)

2.3 Domače naloge in motivacija

Starši menijo, da imajo otroci pri opravljanju domačih nalog največ težav z motivacijo. Ker se jim ne ljubi pisati naloge, se jim zdi brez veze ... Vendar bi morali otroka spodbujati, naj pokaže/dokaže, da neko snov obvlada. Domačo nalogo bi morali pregledati in pohvaliti, če je treba popraviti napake, pa otroka opozoriti in vztrajati, da jih popravi.

Otroka naj bi starši in učitelji skozi leta šolanja spodbujali s ciljem, da se bo kasneje spodbujal sam in bo zadovoljen, ko bo naredil domačo nalogo brez napak. Če bi ga uspeli naučiti, da bo po opravljenem delu občutil notranje zadovoljstvo, bi mu dali bogato popotnico za življenje. Neopravljanje domačih nalog se formalno ne kaznuje, neformalno pa učenci svoje znanje velikokrat dokazujejo pred tablo, kar mnogo otrok in staršev sprejema kot kazen. Otroci, ki menijo, da znajo in da jim zato ni treba narediti domačih nalog, hodijo po nevarni meji, kjer so možni hitri zdrsi. To so po navadi otroci, ki so v resnici zelo inteligentni, a jim manjka vaje, zato jim tudi kronično manjka kakšna točka pri kontrolni nalogi. (Ribič Hederih 2004)

Slika 1: Domače naloge nekateri opravijo kar v šoli

2.4 Kako in kdaj čimbolj učinkovito opraviti domače naloge?

Zelo pomembno je, da se domače naloge opravijo čim bolje. Zato je treba biti organiziran in imeti zagotovljene določene pogoje. Tu je nekaj nasvetov (Jakelj 1999):

- Delovni prostor

Domače naloge se vedno opravljajo na pisalni mizi, torej naj učenci poležavanje na postelji in na kavču prihranijo za gledanje televizije in poslušanje glasbe. Miza mora biti vedno pospravljena, v bližini pa naj ne bi bilo kakšnih drugih motečih stvari (stripi, revije, igrače...). Prav tako mora biti prostor primerno osvetljen, da si učenec ne dela sence. Imeti mora tudi ustrezen sedež, višina mora biti nastavljena tako, da se otrok z nogami dotika tal.

- Čas za opravljanje domačih nalog

Čas oziroma uro, ob kateri se opravljajo naloge, je potrebno določiti na začetku šolskega leta. Pomembno je, da se te ure res drži, saj se tako jasno loči prosti čas od časa za opravljanje nalog in učenja. Pri tem se upoštevajo tudi druge dejavnosti.

- Urnik

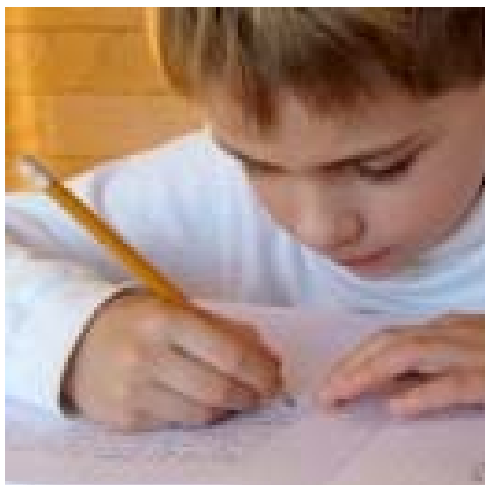
Ko se določi, kdaj se bo opravilo naloge, je potrebno določiti še, po katerem vrstnem redu se jih bo opravilo. Priporočljivo je, da se začne z lažjimi, nadaljuje pa z zahtevnejšimi.

- Odmori

Odmore si naj bi vzelo takrat, ko je veliko domačih nalog. Med odmori se lahko poteši lakoto in žejo, da se lažje nadaljuje. Lahko se tudi odnese smeti, naredi nekaj počepov, prezrači prostor... Sicer pa odmor ne sme biti predolg, priporočljivo je do 5 minut.

- Samostojnost

Pomembno je tudi, da učenec naloge opravlja sam, saj le tako pridobi delovne navade, ki so še kako koristne. Priporočljivo je, da ga starši opozarjajo na naloge le na začetku šolanja, kasneje pa ne več, sicer se potem učenec zanaša le na skrb staršev.

Slika 2: Opravljanje domačih nalog

2.5 Domače naloge in starši

Starši učencev imajo glede domačih nalog različna pričakovanja; od otroka, pa tudi od učitelja. Spodaj so navedena nekatera njihova najpogostejša pričakovanja.

Starši od učitelja pričakujejo (Grlj 2007 v Bukovec 2007):

- da z otroci redno pregleduje naloge,
- da otroku razloži napake,
- razumevanje učitelja takrat, ko otrok zaradi popoldanskih nujnih obveznosti ne opravi domačih nalog (če se seveda to ne dogaja kar naprej),
- jasna navodila in pojasnila glede nalog,
- da poda nalogo, ki jo je otrok zmožen rešiti glede na učiteljevo razlago med uro,
- povratno informacijo (da učitelj obvesti starše v primeru, da otrok ne opravi domače naloge)

Starši od otroka pričakujejo (Grlj 2007 v Bukovec 2007):

- samostojno delo
- da se potruzi in naloge ne opravi površno (si vzame dovolj časa)
- da naloge redno opravlja

Starši naj ne bi imeli prevelikih pričakovanj glede otrok, ker vsi otroci niso vedno zmožni narediti vsega. Ampak če so starši prepričani, da se lahko otrok bolj potruzi, npr. natančneje opravi nalogo, da ima več časa, pa si ga za domačo nalogo ne vzame, takrat se je potrebno z njim pogovoriti glede tega.

2.5.1 Pomoč staršev pri domačih nalogah

Zanimanje staršev za domače naloge zelo vpliva na učenčevo motivacijo. Seveda se učenec bolje počuti, če ve, da mu lahko nekdo pomaga, marsikateremu pa gre na živce to, da starši venomer zahtevajo, da opravi nalogo takoj po prihodu iz šole, ko bi lahko počel kaj bolj zanimivega. Zato se večina staršev sprašuje, kakšno vlogo imajo pri domačih nalogah svojih otrok.

Včasih dobro opravljeno nalogo skoraj v celoti napišejo starši. Seveda je zelo narobe, če starši nalogo opravijo namesto otroka, ker to otroku bolj škodi kot koristi. Tako otrok ne ponovi tekoče snovi in je posledično tudi ne obvlada.

Najpomembnejša starševska naloga je spodbujanje otroka k opravljanju nalog. Če naloge še ni opravil, predlagajo, da jo napiše čim prej, opominjajo, da nanjo ne pozabi.

2.5.2 Starši morajo nadzorovati otrokovo delo

Starši so v bistvu dolžni, da nadzorujejo otrokovo opravljanje nalog, tudi če nima nikakršnih težav. Če to počnejo, ima otrok veliko večjo možnost, da nalogo uspešno konča. Seveda je vse spet odvisno od otrokove starosti, zmožnosti,...

Nadzorovati je potrebno gledanje televizije in uporaba računalnika v zabavo. Kjer to starši nadzorujejo, je več možnosti, da otrok svoje šolske dolžnosti redno opravlja.

Seveda pa mu morajo tudi pomagati, v kolikor česa ne razume. Pri tem je potrebno upoštevati, da potrebujejo nekateri otroci več pomoči kot drugi. Starš lahko otroku še enkrat razloži snov, če pa je ne obvlada, naj se obrne na učitelja.

Potrebno je od časa do časa pregledati tudi otrokove zvezke in če niso urejeni, mu predlagati, da jih uredi in kakšno stvar naredi še enkrat.

Na tekočem pa mora biti tudi z delom v šoli in biti v stiku z učitelji, ker se takrat otrok počuti bolj nadzorovanega in takrat naloge opravlja bolj redno, pa tudi zato, da starš ve, kako otroku pomagati. (Cerar 2007 v Bukovec 2007)

Slika 3: Mama pomaga hčerki pri nalogi

2.5.3 Kako lahko starši motivirajo otroka?

Težko je otroka prisiliti, da bo opravil dolžnosti, če pa v tem ne vidi nič koristnega. Še posebej velja to za manj sposobne učence, ki tudi kratke naloge ne opravijo mimogrede. Seveda lahko tudi tukaj na pomoč prihitijo starši. Spodaj je nekaj nasvetov (Žerdin 2008):

- Najpomembneje je, da starši ugotovijo najboljši učni način svojega otroka. Morda je zanj bolje, da nalogo dela popolnoma sam, morda s sestro ali bratom oz. s kakšnim sošolcem. Učni tipi so lahko: slušni, vidni in gibalno-motorični.
- Če starši pomagajo, da je otrok organiziran, mu bo zagotovo lažje.
- Predhodno se je potrebno pogovoriti o danih nalogah in skupaj poiskati pozitivne lastnosti nalog (utrdil bo snov in se mu za preizkus ne bo treba toliko učiti, naredil bo pozitiven vtis na učitelja, navadil se bo, da ima obveznosti in mu bo lažje, ko bo starejši,...).
- Na koncu pa je primerno, da otroka pohvalijo, če je naredil, kot je potrebno.

2.5.4 In če niso vsi deležni starševske pomoči?

Pri tem, kako naj bi starši pomagali svojemu otroku in ga nadzorovali, pa večkrat naletimo na problem, nad katerim se starši pritožujejo. Skupni imenovalec vseh teh pripomb je precenjevanje pomoči staršev. Na nerodno situacijo naletimo, ko da učitelj takšne naloge kot so različni referati, učenci morajo v šolo prinesiti slike, ipd.. Otrok ne ve, če in kje imajo doma kakšne razglednice oz. gradivo, ki bi ga lahko uporabil. Gradivo morajo poiskati starši, za to pa je nagrajen otrok, kar ni prav. Drug otrok pa je kaznovan in ga je sram, ker mu starši ne morejo ali ne znajo pomagati.

Podobna situacija kot s slikami je izdelava referata, sicer zanimivo delo, ampak pogosto preveč odvisno od staršev. Učitelj včasih pozabi na navodila in že to je kasneje odvisno od razlage staršev, ki so dobronamerni in otroku poiščejo še slike in gradivo, ki si ga predvsem mlajši učenci sami ne morejo priskrbeti. Seveda mu lahko priskočijo na pomoč še pri pisanju in oblikovanju. Učenec je tako samostojen samo še pri predstavitvi. Kako bo to nalogo ocenil učitelj? Vsekakor bo imel tisti, ki ima bolj zaposlene starše, slabše narejeno, brez slik, ki jih sam ne more najti.

Torej z domačo nalogo otroka ne smemo postaviti v položaj, na katerega ne more vplivati oz. lahko (ali pa tudi ne) vplivajo starši. Zato je te naloge treba ocenjevati drugače ali pa jih dajati redkeje. (Žerdin 2008)

2.5.5 Vez med starši in šolo

Sodelovanje med starši in šolo ima velik vpliv na otrokovo opravljanje domačih nalog. Predvsem je to pomembno takrat, ko ima učenec težave z domačimi nalogami. Komunikacija med starši in učitelji lahko reši različne probleme. Starši se morajo na začetku šolskega leta z učiteljem dogovoriti, kako lahko pomagajo učencu, kako in kdaj naj ta opravlja domače naloge, kakšna so pričakovanja učitelja... Tudi kasneje je dobro hoditi na govorilne ure, da starši vidijo, kako vesten je učenec v odnosu do domačega dela. Če se pojavi kakšen problem, pa naj se starši posvetujejo z učitelji. (Bernetič, 2007 v Bukovec 2007)

2.6 Vpliv opravljanja domačih nalog na zaključno oceno

Eno od zanimivejših vprašanj je tudi medsebojna soodvisnost med opravljanjem domačih nalog in zaključno oceno pri posameznem predmetu. Učitelji poskušajo s podobnimi primerjavami staršem dodatno predstaviti in argumentirati namen in vlogo domačih nalog. Iz raziskave, ki so jo v šolskem letu 2007/08 opravili na Osnovni šoli Spodnji Jurij, se izrazito vidi, da je med tem, kako pogosto učenec opravi domačo nalogo in med zaključno oceno zelo tesna povezava. Skoraj vsi učenci, ki so v anketi navedli, da naloge bolj ali manj redno napišejo, so imeli pri tem predmetu odlično ali prav dobro zaključno oceno. Prav tako pa je velik delež učencev, ki so imeli slabo zaključno oceno (nezadostno, zadostno) navedel, da nalogo redko opravi. Z gotovostjo torej lahko trdimo, da domače delo vpliva na oceno pri predmetu. (Mencigar, Čerpnjak 2008)

2.7 Domače naloge v prihodnje

Domače naloge imajo izobraževalno in vzgojno funkcijo. Z njimi učenci utrjujejo, poglobljajo in razširjajo znanje ter se navajajo na samostojno delo, učitelju pa pokažejo, ali so učenci razlago snovi razumeli. Učinek domačih nalog je odvisen od motivacije, umskih zmožnosti in delovnih navad učencev, seveda pa tudi od razmer oziroma okolja, v katerem živi. Domače naloge sedaj uporabljajo predvsem za utrjevanje in ponavljanje, ne pa toliko za razširjanje znanja. Večinoma so obvezne, narediti jih je potrebno pisno, individualno. To je obstoječa praksa domačih nalog, imajo pa učitelji na voljo še veliko več možnosti, nekateri jih koristijo, drugi ne.

Po vsebini bi domače naloge morale biti aktualne, raznolike, povezane z izkušnjami učencev, suhoparne vaje naj bi nadomestilo ustvarjalno raziskovanje in praktična uporaba novega znanja. Dobro bi bilo, da bi učenci glede na zanimanje in sposobnosti dobivali različne naloge. Glede na interes bi morali učencem ponuditi različne naloge, s čimer bi bili posamezniki bolj motivirani, naloge bi pritegnile njihovo pozornost in bi jih manj prepisovali. Domače naloge v bodoči osnovni šoli tako ne bi bile več obvezne, ampak bi temeljile na prostovoljnosti. Učenci bi prostovoljno nase prevzeli čim več odgovornega dela. Nujno pa mora biti prisotno sprotno preverjanje nalog in informiranje učencev o njihovem individualnem napredku.

Spreminjanje obstoječih vzorcev pa je vedno dolgotrajen proces, tako da se bodo večje spremembe tudi na tem področju uveljavljale zelo počasi. (Lekše, 1999)

2.8 Kako načrtovati nalogo?

Naloge je potrebno vnaprej načrtovati. Ni pa vseeno, kako jo učitelj načrtuje. Pri tem mora upoštevati nekatere stvari, da bo naloga, ki jo bo dal, res dosegla svoj namen (Marovt, 2007 v Bukovec 2007):

- Utrjevanje
To je najpogosteje uporabljena oblika domače naloge. Učenec utrdi znanje, pridobljeno pri uri. Najpogostejše so tukaj naloge iz delovnega zvezka ali učbenika.
- Prenosljivost
Pri nalogah takšnega tipa učenec uporabi že osvojeno znanje v drugačnih okoliščinah.
- Ustvarjalnost
Tukaj učenci samostojno pridejo do svojih izvirnih rešitev. Če so dovolj motivirani, bodo doma lažje prišli do novih idej kot pri pouku. Pri domačem delu lahko učenci lažje uporabljajo svoj osebni stil pridobivanja znanja in veščin in tako ustvarjalnost močneje pride do izraza.
- Pregledovanje domačih nalog
Pomembno je, da učitelj nalogo tudi pregleda in da povratno informacijo. Učenec bo veliko raje pisal domačo nalogo, če bo dobil občutek, da je ne piše zaman in da učitelj ceni njegov trud. Če bo učitelj nalogo redko ali površno pregledal, pa bo tudi manj tistih učencev, ki jo bodo redno in dobro napisali. V bistvu se učenci zgledujejo po učitelju: če je slednji nereden, površen pri svojem delu, bo tudi učenec pri svojem. Navsezadnje pa mora učitelj učenca tudi pohvaliti. Raziskava je pokazala, da učenci pogrešajo pohvalo. Če opravijo delo površno, so deležni graje, če pa natančno, pa niso deležni ničesar. (Marovt, 2007 v Bukovec 2007)

2.9 Ocenjevati naloge?

Nalog vsekakor ni dovoljeno ocenjevati in jih tudi večina učiteljev ne. Je pa malo tistih, ki si ne zabeležijo, ali učenec nalogo opravi ali ne. Seveda tukaj upošteva, ali se je pri tem potrudil ali jo je naredil mimogrede. Tu potem sledijo plusi in minusi, kasneje pa je učenec za to nagrajen oz. kaznovan (npr. če ima več minusov je prvi vprašan, učitelj mu na koncu leta, če je med oceno, zaključni navzdol,...). Zadnje čase je predvsem zelo pogosta ta metoda, da učitelj od staršev zahteva podpis, če domača naloga ni bila opravljena.

2.10 Domače naloge in delovne navade

Ob ponavljanju učne snovi se podatki osvežijo in tako se zavira proces pozabljanja. Ob domači nalogi se poraja vrsta asociacij, ki jih lahko preverimo, otroci lahko o temah, ki jih obravnavajo v šoli, razpravljajo s starši, skratka iščejo različne poti za reševanje problemov.

Delovne navade utrjujejo dejstvo, da nekaj naredimo, ne da bi bilo to zahtevano od nekoga drugega. To pomeni, da otrok sam preveri vso snov, ki so jo tisti dan obravnavali, in pregleda zvezke s snovjo pred zlaganjem v torbo. 'Nimam domače naloge' se namreč največkrat razume kot – nič ni treba narediti za šolo. A žal ni tako. Če ni treba narediti

pisne domače naloge, to še ne pomeni, da ni treba osvežiti spomina za snov, ki smo jo že obravnavali, prinesiti ravnila, barvic, obvestiti staršev o ...

Če otroci imajo delovne navade, je to za starše razbremenjujoče. Ni se treba vsak dan znova pogajati, zakaj je treba nekaj narediti. V življenju ne moremo delati samo tistega, kar želimo, nekaj stvari tudi moramo narediti. Otrok, ki se nauči delati brez izsiljevanj in čustvenih izbruhov, bo čustveno in socialno zrejši, kar bo pripomoglo k njegovemu boljšemu socialnemu statusu v medosebnih odnosih.

K učnim navadam spada tudi opravljanje domače naloge v primernem prostoru, ob istem času, po vnaprej napisanem urniku, ob pripomočkih, ki jih otrok potrebuje, ob osebi, ki bo otroku pomagala, če je treba, ob nekom, ki bo pregledal izdelek in dal otroku povratno informacijo. (Ribič Hederih 2004)

2.11 Domača naloga v oddelku podaljšanega bivanja

Podaljšano bivanje je oblika pouka, kjer delo ni omejeno na 45 ali 50 minut dela. Tu se vzgojno-izobraževalne dejavnosti med seboj prepletajo in dopolnjujejo. Seveda je večina časa namenjena sprostitvi, tukaj pa učenci opravljajo tudi domače naloge. Vendar tudi pri tem naletimo na nekaj težav. Osrednja stična točka med razrednimi učitelji in učitelji v podaljšanem bivanju velikokrat niso učenci, ampak prav domače naloge. Npr., razredni učitelj da učencem določeno nalogo. To pomeni, da ta pričakuje, da jo imajo učenci do naslednje ure opravljeno. Toda ni nujno, da učenec v oddelku podaljšanega bivanja naredi vso nalogo. Ko pride domov, opravlja druge obveznosti ali pa se zabava in na nalogo preprosto pozabi. Naslednji dan pride v šolo brez nje. Zato se veliko učiteljev OPB odloča, da si za to opravilo vzame najmanj šolsko uro pozornosti.

2.12 Domače naloge in čustva

Ljubezen do predmeta, učitelja, knjig ... odpira vrata v svet zadovoljnega učenca. Otroci imajo lahko občutek, da jih učitelj ne mara, zato ne kažejo pretiranega zadovoljstva ob delu za šolo. Skozi dodatno delo otrok lahko vzljubi predmet, kar opazi tudi učitelj, ki ga pohvali – in otrok dela z večjim veseljem.

Kakšen odnos bo imel otrok do domačih nalog, je odvisno od dejstva, kakšen odnos imajo do njih starši. Če se v domačem okolju naloge izdelujejo v ozračju, ki je nabito s slabo voljo, jezo, ostrimi besedami, se vzrok družinskih težav prenese na šolo in šolske obveznosti. Če se o domači nalogi, za katero potrebujemo pol ure, pogajamo ves popoldan, bodo lahko vsi v družini slabe volje, ampak v tem primeru ne moremo kriviti šole.

Seveda pa je šola z vsemi šolskimi obveznostmi velik problem in pogosto upravičeno vir slabe volje tistih otrok, ki imajo kakršnekoli težave pri osvajanju snovi. Problem je tudi zato, ker se jim v šoli ne zna vedno strokovno pomagati, zahteve pa ostajajo.

Domače naloge imajo zelo pomembno vlogo tudi pri navezovanju stikov. Otroci si zaradi nalog telefonirajo, izmenjujejo mnenja, se srečujejo in jih skupaj izdelujejo. Celotni starši se zaradi domačih nalog pogovarjajo, dogovarjajo, skratka navezujejo stike, ki se ohranjajo še vrsto let, tudi ko otroci niso več šolarji. (Ribič Hederih 2004)

3. METODOLOGIJA

Anketni vprašalnik sva razdelili med 64 učencev in učenk 4. razredov. Odziv je bil zelo dober, saj so vprašalnik oddali vsi, to je 100%. V tej anketi je sodelovalo 30 deklic in 34 dečkov.

Med učence in učenke 8. razredov pa je bilo razdeljenih 71 anket. Odziv je bil dober, saj je anketo oddalo 60 učencev, to je 84,5%. To anketo je oddalo 34 učenk in 26 učencev

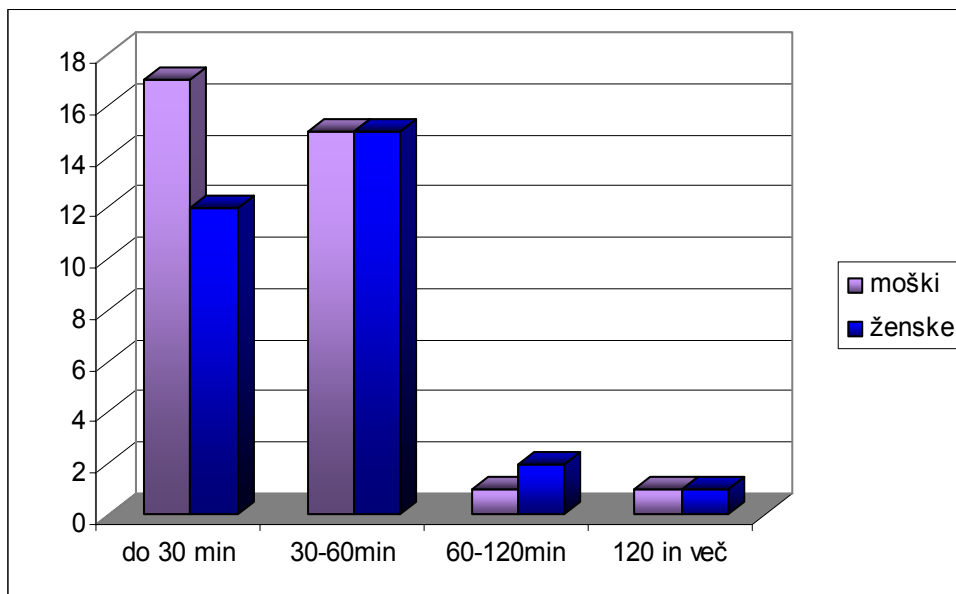
Anketiranka, gospa Daniela Dervarič je profesorica zgodovine na naši šoli. Zaupala nama je, kako vidi domače naloge s strani učiteljice; kako pogosto učenci opravljajo naloge, kako gleda na ocenjevanje domačih nalog,...

Zbrane podatke sva oblikovali in uredili v smiselno celoto.

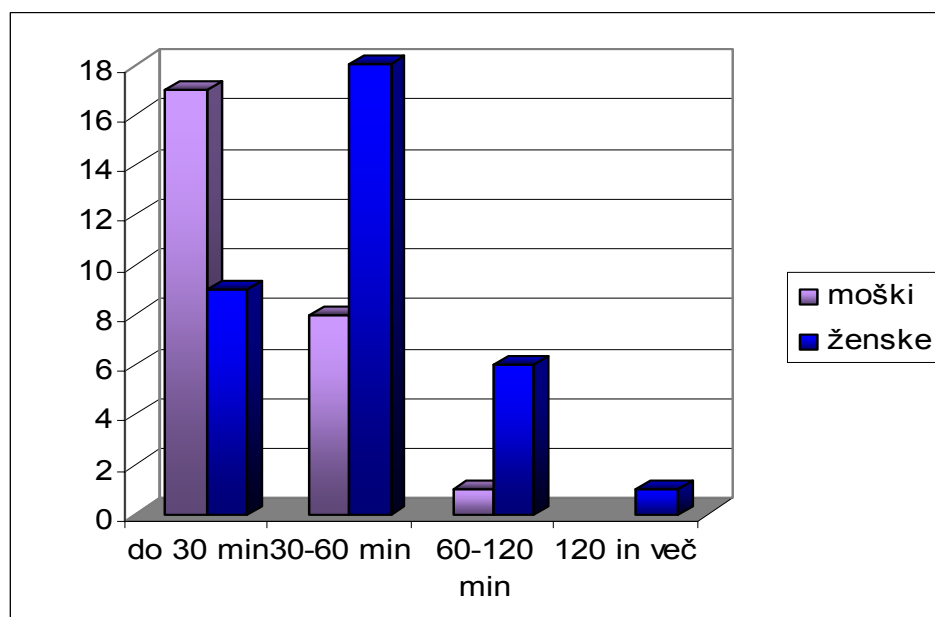

4. IZSLEDKI IN RAZPRAVA

Graf 1: Čas za domače naloge pri četrtošolcih

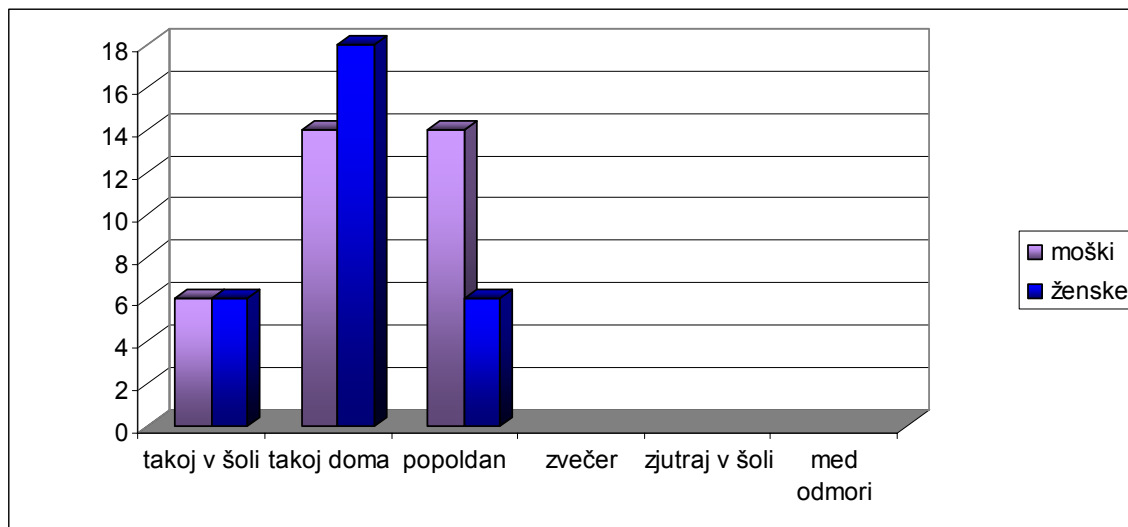

Graf 2: Čas za domače naloge pri osmošolcih

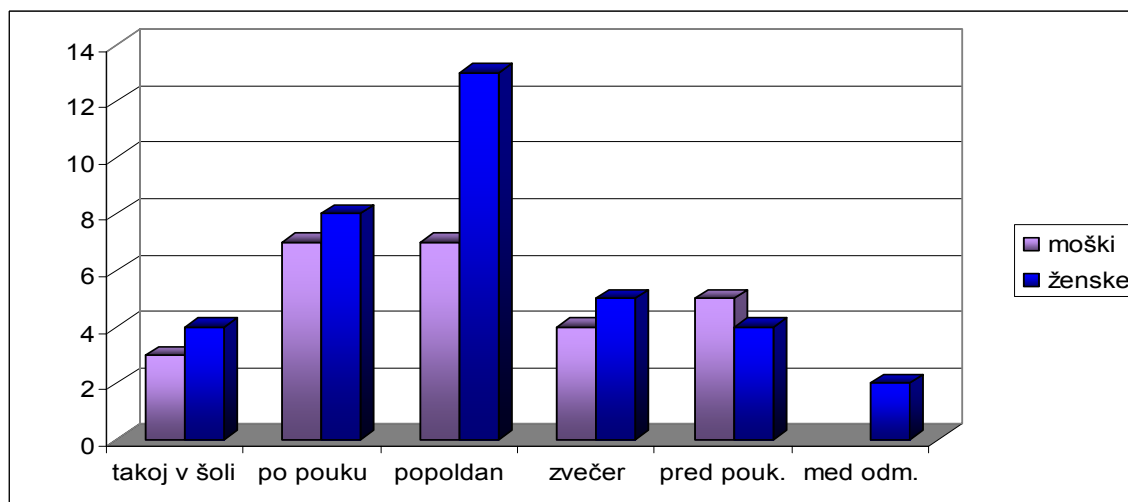

Iz teh dveh grafov je razvidno, da četrtri razredi za domače naloge porabijo manj časa kot osmi, kot sva predvidevali, saj imajo ti bistveno več naloge kot mlajši. Zanimivo pa je, da pri četrtrih razredih za naloge potrebujeta več kot 120 min dva učenca, iz osmega razreda pa le ena učenka. Za domače naloge si učenke vzamejo več časa kot učenci. Te razlike lahko opazimo predvsem pri osmošolcih.

Graf 3: Kdaj opravijo domače naloge četrtošolci

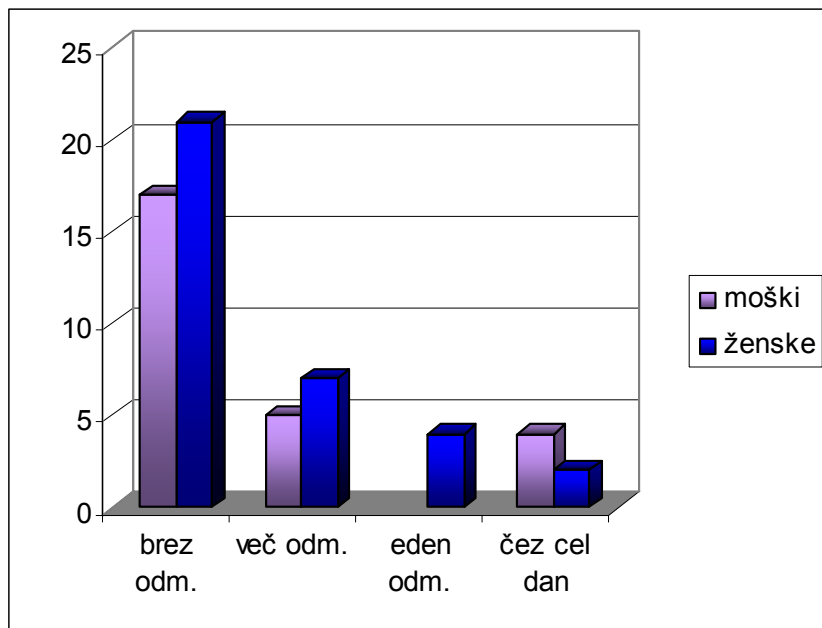

Graf 4: Kdaj opravijo domače naloge osmošolci

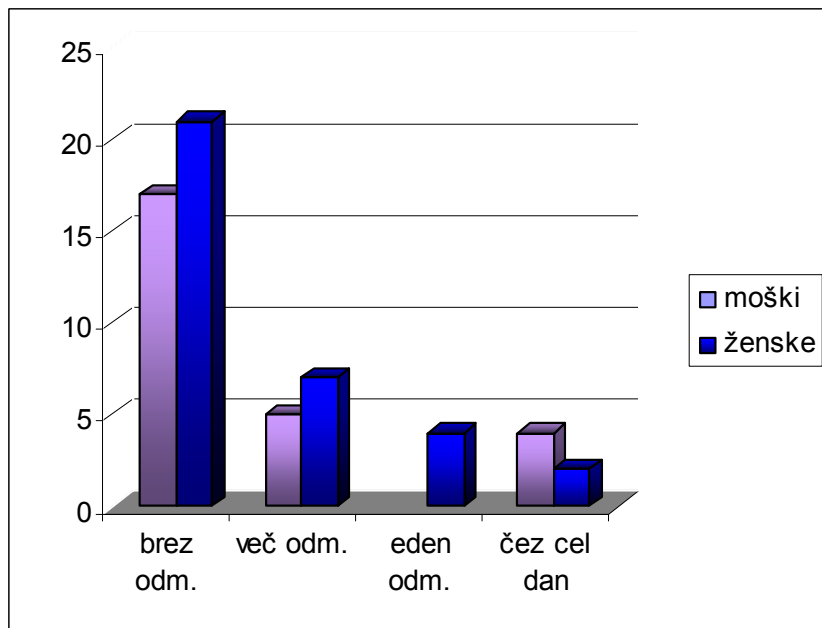

Če primerjamo osme in četrte razrede, vidimo, da večina mlajših učencev opravi naloge takoj po pouku v šoli oziroma doma. Starejši pa jih po večini napišejo popoldan in zvečer. Po pouku jih naredijo le redki, saj so preveč zaposleni z drugimi obveznostmi. Sklepava, da četrtošolci lahko naredijo naloge pa pouku zato, ker imajo podaljšano bivanje v šoli. Opazimo lahko tudi, da so med starejšimi učenci le redki, ki jih opravijo pred poukom, to pa so najbrž tisti ki naloge večinoma pozabljajo. Razvidno je, da nihče izmed moških anketirancev ne naredi domačih nalog med odmori v šoli, med ženskami pa le dve osmošolki.

Graf 5: Kako opravijo domače naloge četrtošolci

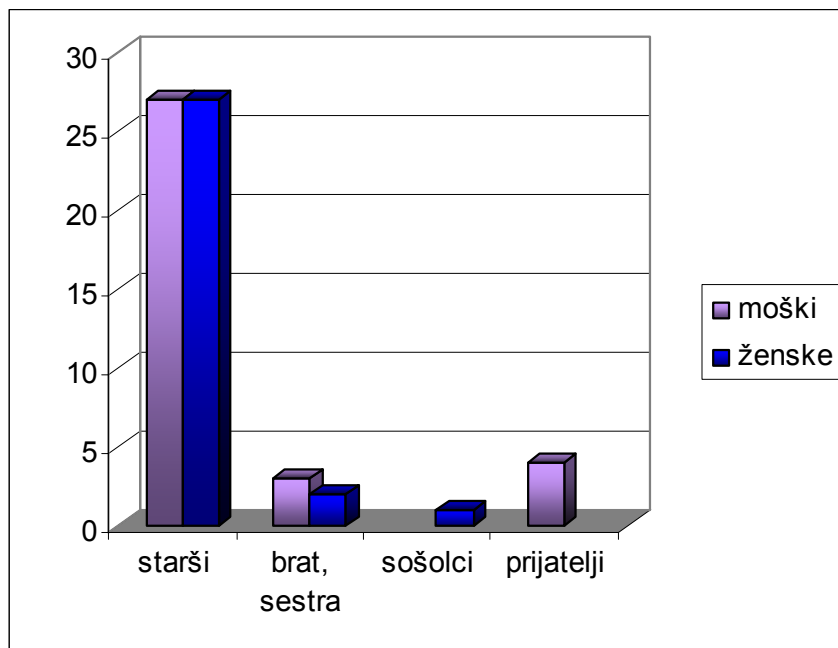

Graf 6: Kako opravijo domače naloge osmošolci

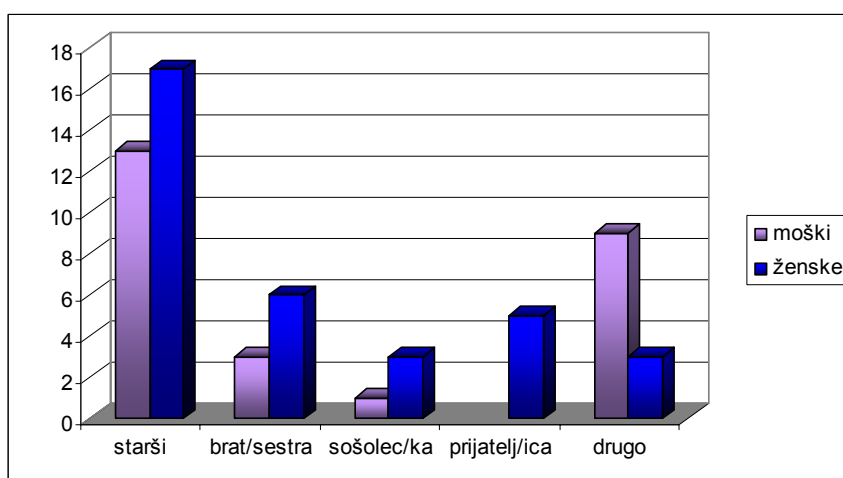

Pri teh dveh grafih ne opazimo večjih sprememb. Kot vidimo, večina učencev opravi domače naloge brez odmora, le malo učencev si naredi več premorov. Iz tega pa lahko sklepamo, da večina anketirancev rajši opravi naloge takoj, kot pa da si vzame čas za več premorov, saj le osem od vseh izprašanih meni, da je nalogo najbolje opraviti tako, da si jo razporediš čez cel dan. Pri osmošolcih si naredijo daljši premor štiri dekleta, pri mlajših učencih pa trije učenci in dve učenki. Takšne rezultate sva tudi pričakovali.

Graf 7: Pomoč pri domačih nalogah četrtošolcem

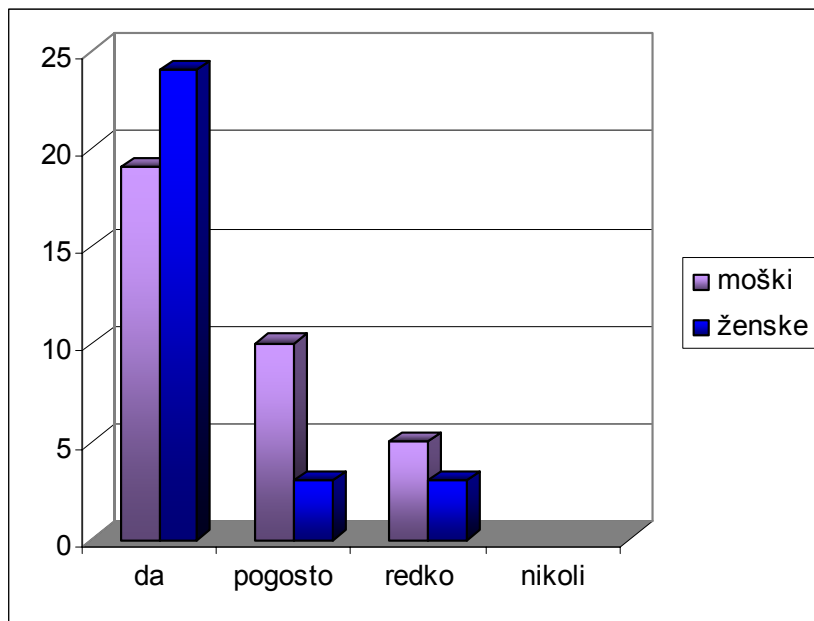

Graf 8: Pomoč pri domačih nalogah osmošolcem

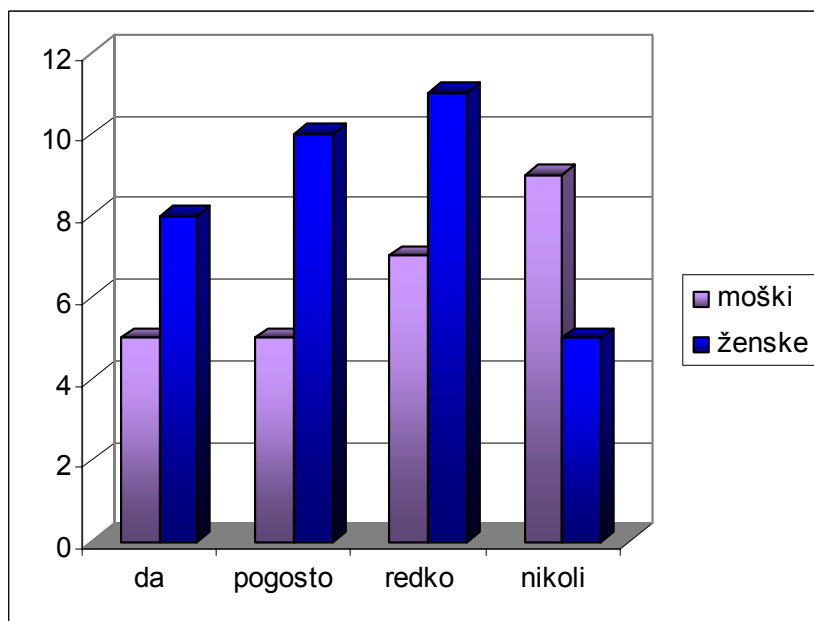

Pri teh dveh grafih opazimo, da se četrtri razredi večinoma pri težavah z nalogami obrnejo na starše. Sklepava, da je to zaradi tega, ker starši pogosto ne obvladajo snovi starejših učencev, zato se le ti raje posvetujejo z sestro ali bratom, s sošolci, prijatelji... Pri osmih razredih je razvidno, da se ženske anketiranke bolj zanašajo na starše kot moški.

Graf 9: Poprava domačih nalog ob pregledu rešitev pri četrtošolcih

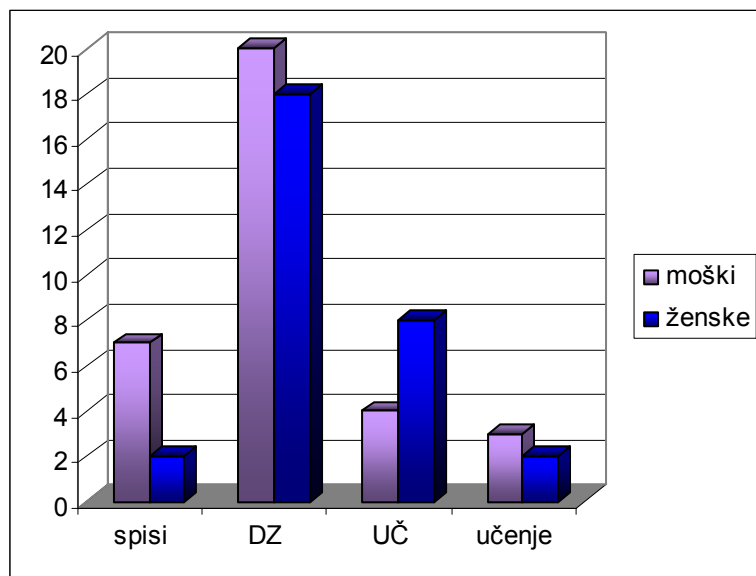

Graf 10: Poprava domačih nalog ob pregledu rešitev pri osmošolcih

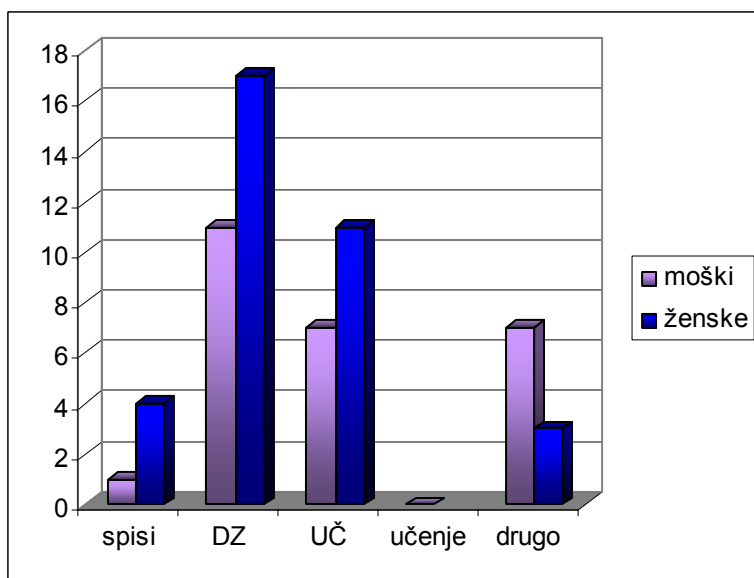

Opazno je, da si mlajši učenci veliko pogosteje pregledujejo naloge v rešitvah, kot starejši. Vsi četrtošolci si pregledajo nalogo, vsaj kdaj in kdaj. Verjetno je razlog to, da imajo osmošolci veliko več naloge in jim za preglede domačih nalog že primanjkuje časa. Vidimo pa tudi, da si dekleta osmih in četrth razredov večkrat pregledajo naloge. Najbrž zaradi tega, kot je razvidno iz prvega grafa, porabijo več časa, očitno pa jim je tudi pravilnost nalog bolj pomembna.

Graf 11: Najljubša vrsta domačih nalog pri četrtošolcih

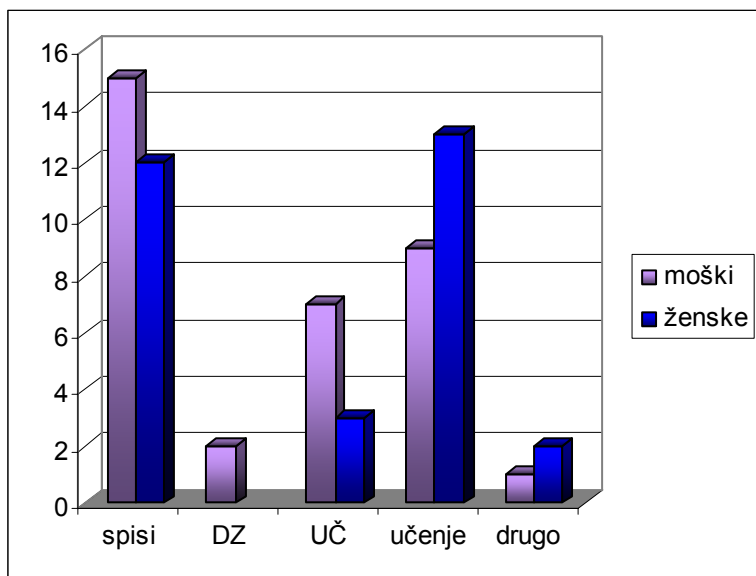

Graf 12: Najljubša vrsta domačih nalog pri osmošolcih

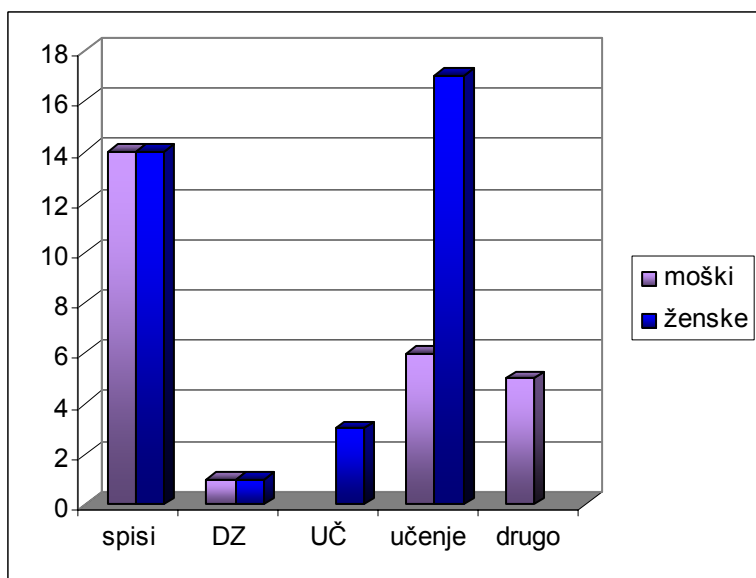

Kot sva predvidevali, učenci zdaleč najraje rešujejo naloge v delovnih zvezkih, saj je s tem najmanj dela. Nihče izmed osmošolcev ne mara učenja na pamet (učenje pesmi...), pri četrtošolcih pa so ti le redki. Zanimivo je, da deklice četrtil razredov za razliko od dečkov ne marajo spisov, pri osmošolcih pa je to ravno obratno. Ta trditev velja tudi za drugi stolpič (reševanje v delovnem zvezku). Pri obeh razredih pa dekleta raje rešujejo naloge iz učbenika.

Graf 13: Katero vrsto nalog najtežje opravljajo četrtošolci

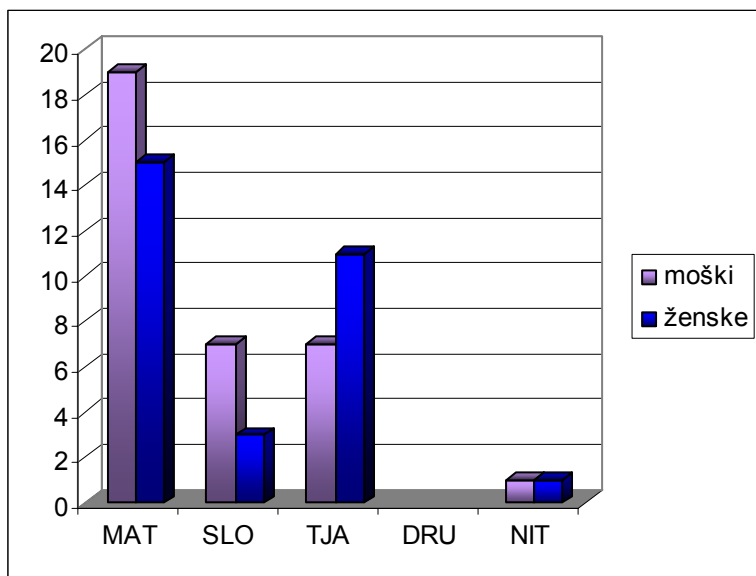

Graf 14: Katero vrsto nalog najtežje opravljajo osmošolci

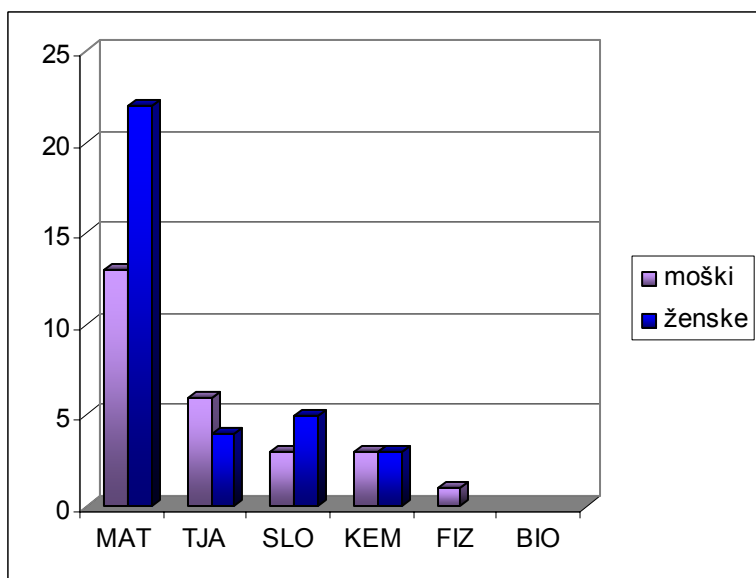

Skoraj nobenemu učencu ne povzroča težav reševanje iz delovnega zvezka. Zaradi tega imajo vsi učenci to najraje, kot smo opazili pri prejšnjem diagramu. Učenje na pamet dela težave predvsem deklicam, prav tako pa tudi fantom. Spisov ne mara večina otrok, najbrž zaradi tega, ker si je za to treba vzeti več časa in vložiti več truda.

Graf 15: Pri katerem predmetu je največ domačih nalog v 4. razredu

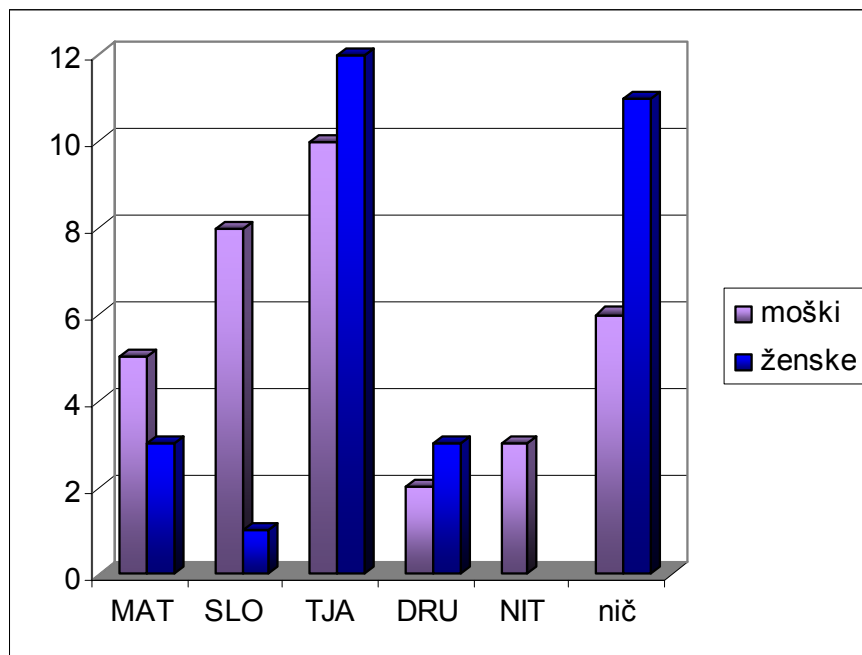
Graf 16: Pri katerem predmetu je največ domačih nalog v 8. razredu

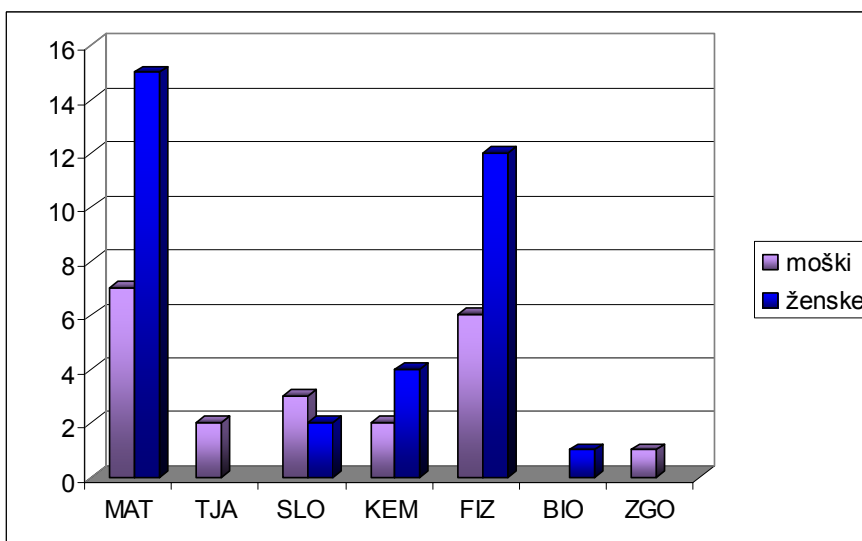
Tukaj vidimo, da je pri matematiki največ domačih nalog. Razlike so večje pri osmih razredih, saj imajo četrti, kot vidimo, več naloge tudi pri slovenščini in angleščini, še vedno pa matematika prevladuje. Sklepava, da je razlog to, ker je pri matematiki veliko snovi in je zelo težka v primerjavi z drugimi predmeti. Prav tako pa je na urniku zelo pogosto in se učencem najbrž tudi zato zdi, da je tu največ nalog.

Graf 17: Najtežje domače naloge za četrtošolce

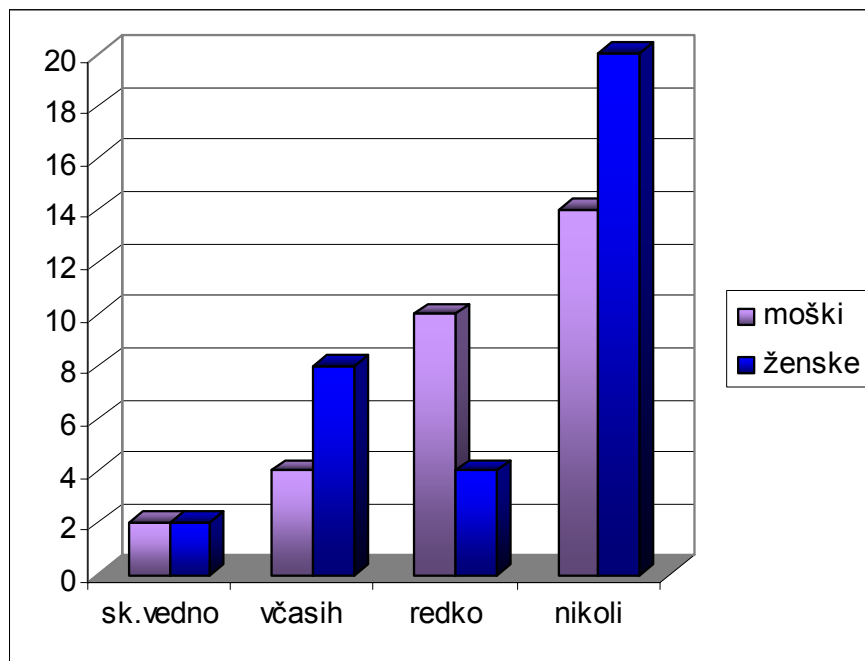
Graf 18: Najtežje domače naloge za osmošolce

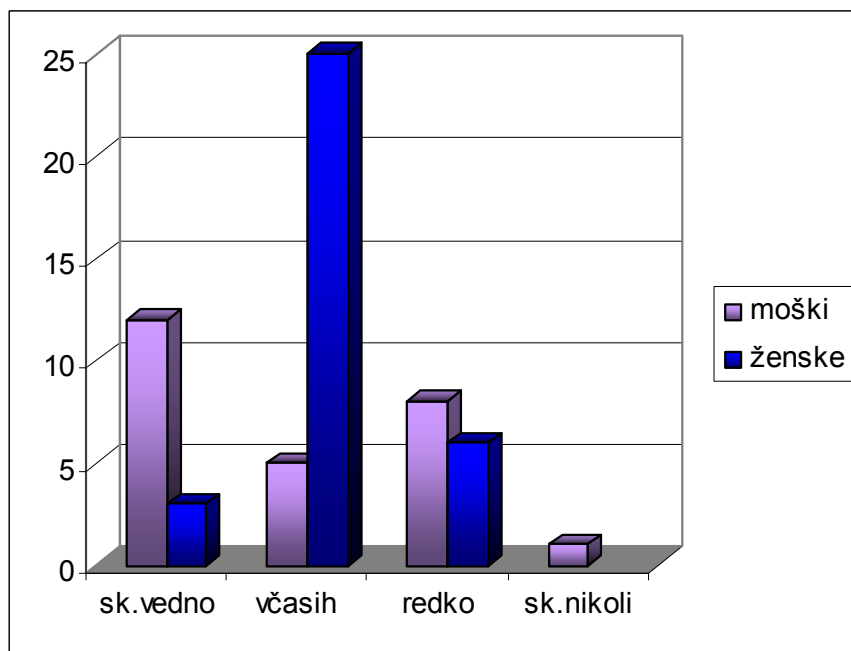
Pri grafu za četrti razred je razvidno, da tako moški kot tudi ženske najtežje opravljajo naloge iz angleščine. Pričakovali sva, da najtežje opravljajo matematične naloge ampak tu vidimo, da temu ni tako, čeprav je v skladu s prejšnjim grafom slednjih nalog največ.

Pri osmih razredih opazimo veliko razliko med moškimi in ženskimi anketiranci. Čeprav se tako večina fantov kot tudi deklet odločila za matematiko, dekleta močno prevladujejo. To razliko je možno opaziti tudi pri fiziki. Če pa primerjamo osmo in četrtošolce med sabo, se vidi velika razlika predvsem pri angleščini. Vzrok za to je najbrž tudi v tem, da se učenje angleščine v četrtem razredu šele začne in je to nekaj novega, težjega.

Graf 19: Prepisovanje domačih nalog pri četrtošolcih

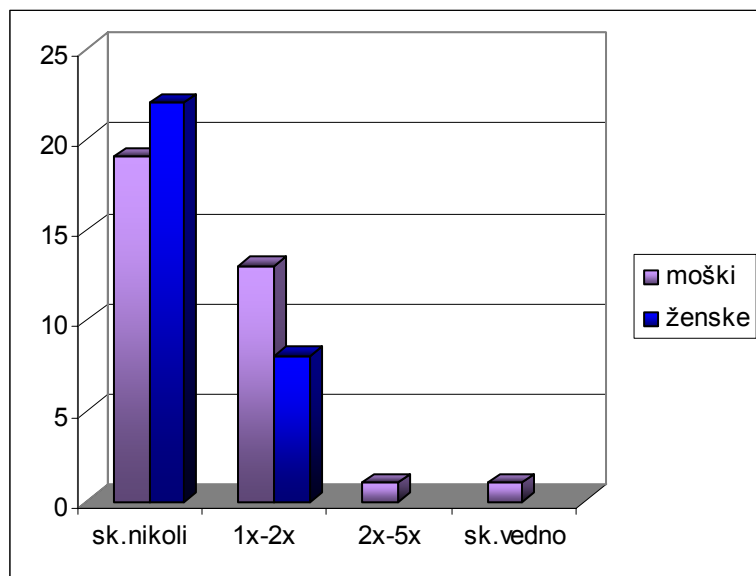

Graf 20: Prepisovanje domačih nalog pri osmošolcih

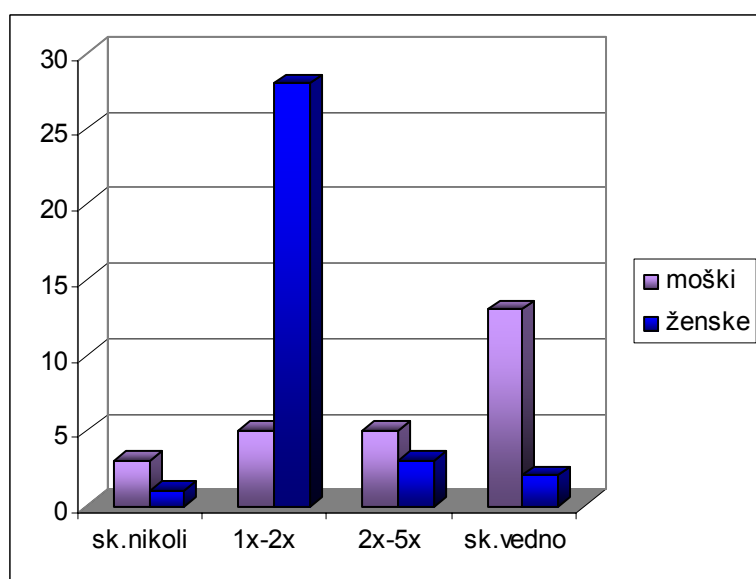

Rezultati so tukaj povsem v skladu z najinimi hipotezami. Le štirje četrtošolci skoraj vedno prepisejo naloge, prevladujejo pa tisti, ki jih skoraj nikoli. Pri osmih razredih jih največ domače naloge prepíše včasih, na drugem mestu pa tisti, ki jih skoraj vedno prepíšejo. Le en moški anketiranec je ne prepíše skoraj nikoli.

Graf 21: Pozabljanje domačih nalog pri četrtošolcih

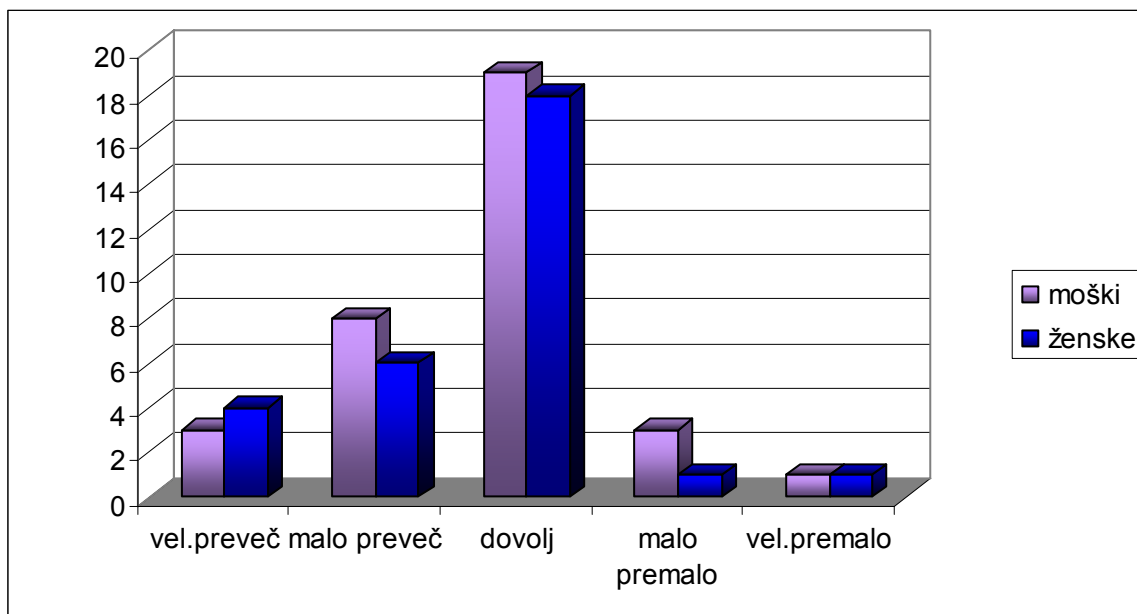

Graf 22: Pozabljanje domačih nalog pri osmošolcih

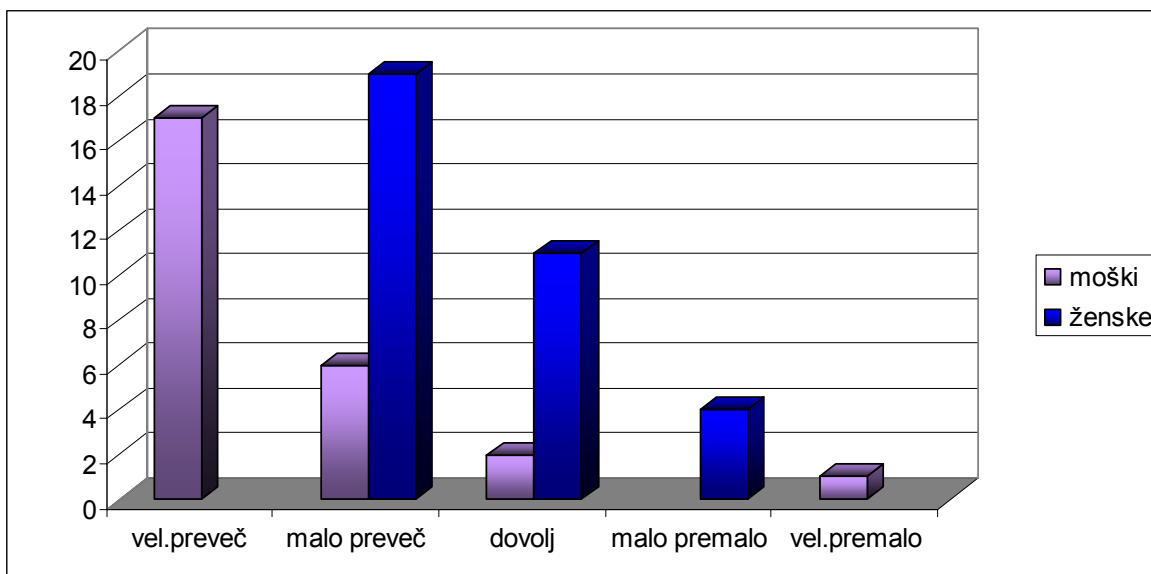

Pri četrtošolcih je največ tistih, ki je ne pozabijo skoraj nikoli, pri osmošolcih pa je teh najmanj. Večina ženskih anketirank osmih razredov pozabi nalogo enkrat do dvakrat tedensko, večina moških pa jih pozabi skoraj vedno.

Graf 23: Koliko je domačih nalog pri četrtošolcih

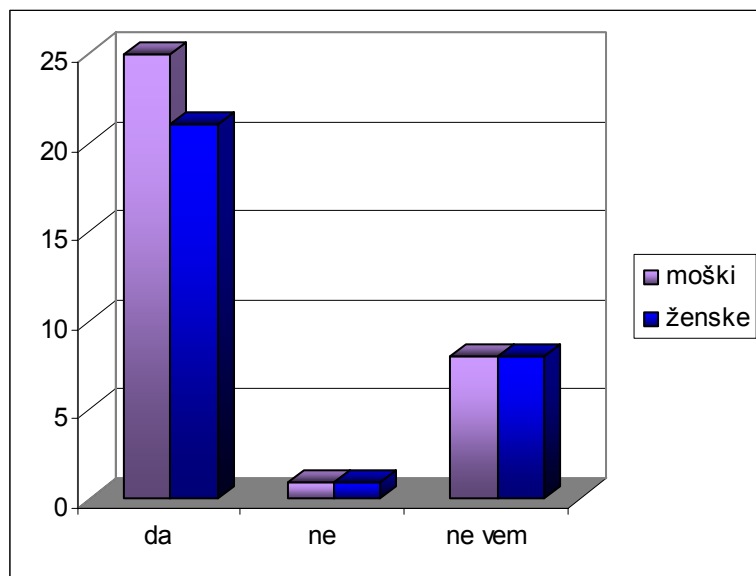

Graf 24: Koliko je domačih nalog pri osmošolcih

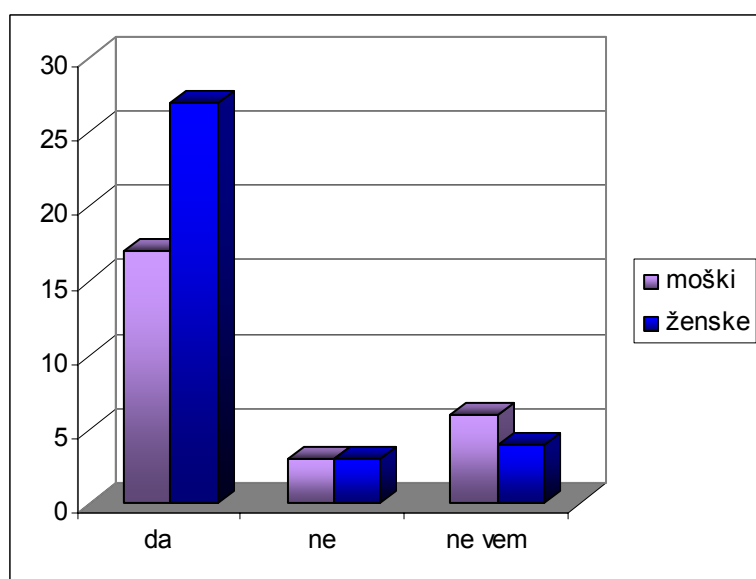

Pri četrtnih razredih ni opaziti zelo velikih razlik med fanti in dekleti. Večini se zdi domačih nalog dovolj. Med tistimi, ki menijo, da jih je premalo in tistimi, ki menijo, da jih je preveč, prevladujejo slednji. Pri osmih razredih le moški menijo, da je domačih nalog veliko preveč. Večina ženskih anketirank osmih razredov pravi, da je nalog le malo preveč.

Graf 25: Ali se ti zdi, da je domačih nalog v višjih razredih več kot v nižjih? (4. razred)

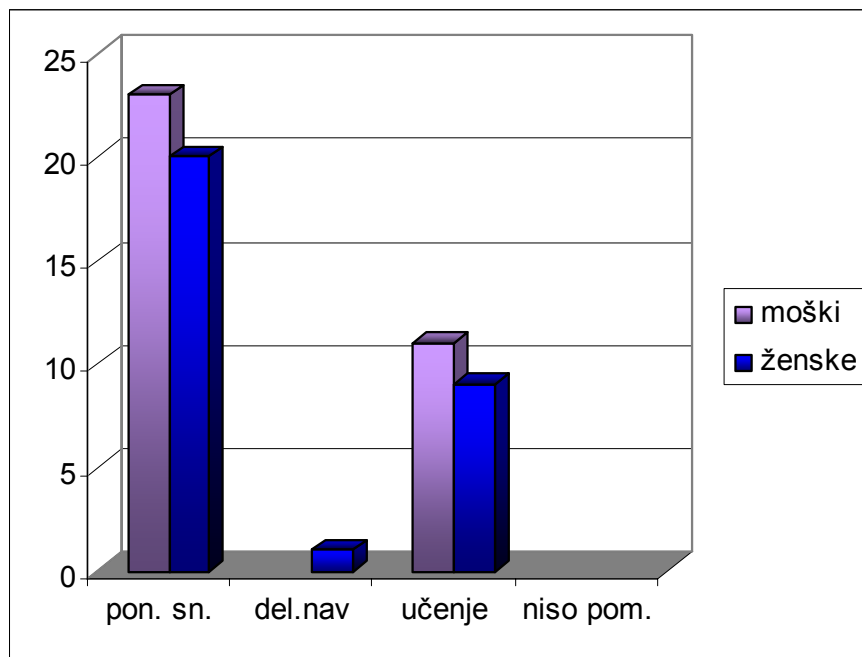

Graf 26: Ali se ti zdi, da je domačih nalog v višjih razredih več kot v nižjih? (8. razred)

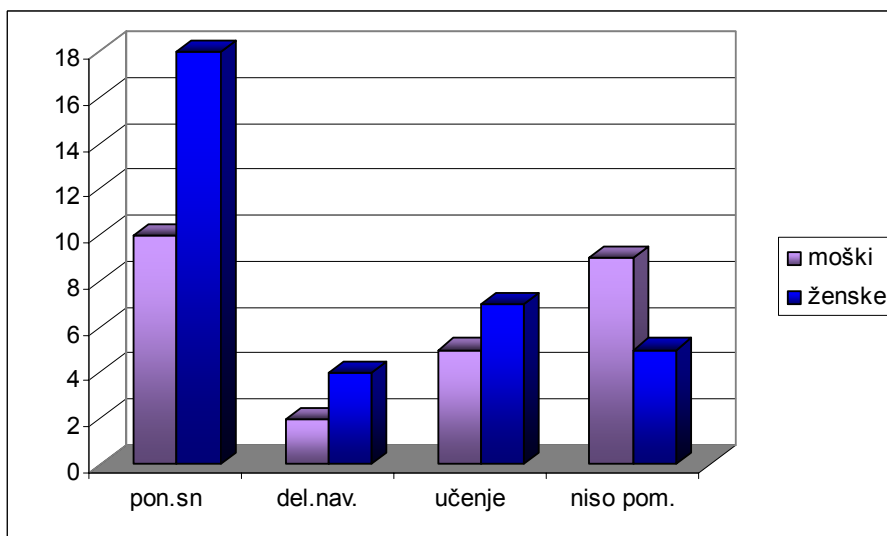

Večina četrtošolcev in osmošolcem meni, da je nalog v višjih razredih več. Le malo jih misli, da jih je več v nižjih razredih. Nekaj pa je tudi takšnih, ki se za to ne morejo odločiti.

Graf 27: Pomen domačih nalog za četrtošolce

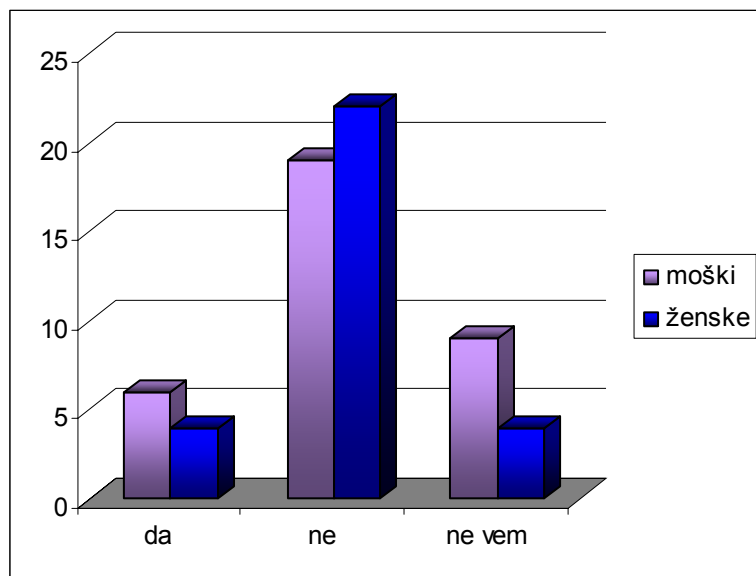

Graf 28: Pomen domačih nalog za osmošolce

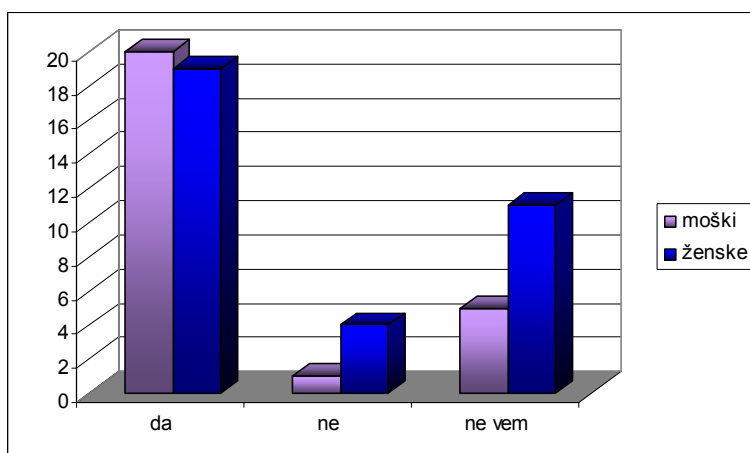

Večina anketirancev meni, da z opravljanjem domačih nalog ponoviš snov. Pri osmih tu prevladujejo ženske, pri četrth pa fantje. Nihče izmed četrtošolcev ne meni, da niso pomembne, a ta trditev ne drži za osmošolce, saj jih kar nekaj misli, da niso pomembne. Sklepava, da je to zato, ker imajo, kot sva izvedeli iz trinajstega vprašanja, osmošolci več nalog kot mlajši. Naloge jim vzamejo tudi nekaj prostega časa in so pogosto nejevoljni, da jih morajo opraviti.

Graf 29: Ali želiš, da bi se domače naloge popolnoma ukinile? (4. razred)

Graf 30: : Ali želiš, da bi se domače naloge popolnoma ukinile? (8. razred)

Večina mlajših učencev ne želi, da bi se domače naloge ukinile, a pri starejših je to ravno obratno. Pri obeh razredih pa je tudi nekaj takšnih, ki se niso morali odločiti.

Intervju z prof. zgodovine, go. Danielo Dervarič

Kakšen odnos imajo učenci do domačih nalog?

Učenci imajo do domačih nalog slab odnos, saj vidimo, da jih večina ne opravlja redno. Naloge čutijo kot neko neobvezno dodatno obremenitev. Današnjim otrokom so, čeprav naj bi bila šola na prvem mestu, marsikatero druge dejavnosti bolj pomembne.

So danes učenci prezaposleni z domačimi nalogami?

Ne, saj je to utrjevanje snovi, s tem se učenci že veliko snovi naučijo, prav tako pa tudi pridobivajo delavne navade. Res pa je, da se kdaj zgodi, da je nalog malo več, saj imajo nekateri učenci, še posebej osmi in deveti razredi, zelo veliko predmetov.

Ali se je situacija od časa, ko ste vi hodili v šolo, do danes zelo spremenila?

Da, zelo. Kot sem že omenila, imajo današnji učenci res veliko več predmetov v šoli, kot smo jih imeli takrat mi in je bilo domačih nalog bistveno manj.

So tudi učitelji kdaj krivi, da učenci ne opravijo domačih nalog (prevelika količina domačih nalog)?

Zagotovo je kakšen dan, ko da učitelj preveč naloge in učenec niti ne uspe postoriti vsega. Če učitelj nalog ne daje sproti, se snovi seveda sčasoma nabere in učenci pogosto že pozabijo prejšnje snovi.

Mislite, da je prav, da nekateri učitelji ocenjujejo domače naloge in ali bi s tem popravili odnos učencev do njih?

Da, s tem se vsekakor strinjam, ni pa prav, da jo učitelj takoj oceni. Bolje je, da si sproti zapisuje, ali domače naloge učenec opravlja ali ne in na koncu da temu primerno oceno. Če ima učenec na primer urejen delovni zvezek (kar pomeni, da sproti rešuje naloge), si seveda zasluži dobro oceno, v nasprotnem primeru pa slabo. Manj dobra stran ocenjevanja domačih nalog pa je, da lahko učenec to čuti kot prisilo in ima do nje odpor.

Ali višješolci pogosteje pozabljajo domače naloge? Zakaj?

Da. Včasih niso pozorni in preslišijo, kaj jim učitelj naroči, naj postorijo za domačo nalogo, saj jih ne opozarjajo toliko. Učence nižjih razredov pa seveda opozarjajo starši. Mlajši imajo večji strah pred učitelji, starejšim pa je vseeno.

Se vam zdi pomembno, da učitelj še enkrat preveri domače naloge, da si jo učenci lahko pregledajo?

Seveda je to pomembno, saj s tem učenci dodatno utrjujejo snov, a učitelj potem v tej uri ne more obravnavati vse zastavljene snovi, saj pregledi zavzamejo veliko časa. Pregledi nalog so pomembni predvsem zato, da si učenci lahko popravijo napake ali nerazumljivosti, postopke – predvsem pri matematiki, fiziki, kemiji...A ti so večinoma prepovršni, saj sem že omenila, da si učitelji zaradi časovne stiske za to vzamejo bistveno premalo časa. Pri razlagi je pomemben tudi odnos od učenca do učitelja, vendar učitelj sme učenca oceniti le po znanju in razumevanju domačih nalog.

SKLEPI

Ob besedi domača naloga se nam postavljajo številna vprašanja. Ta se tičejo tako učencev, učiteljev kot tudi staršev. Ob tej besedi ali misli na njih se verjetno skoraj vsak učenec takoj spomni na domačo nalogo, ki jo mora opraviti doma namesto drugih zabavnejših dejavnosti. Ker pa učitelj dostikrat ne mora narediti zabavnih domačih nalog, ki bi pritegnile učenčevu pozornost, je temu res tako.

Da bi ugotovili odnos učencev na naši osnovni šoli, sva izdelali anketni vprašalnik, sestavljen iz petnajstih zaprtih vprašanj. Ker naju je zanimala tudi razlika med mlajšimi in starejšimi učenci v odnosu do nalog, sva ankete razdelili med četrte in osme razrede.

Končne rezultate anket sva primerjali z najinimi domnevami in ugotovili, da jih je večina potrjenih.

Kot sva predvidevali, si za domače naloge dekleta vzamejo več časa, kot fantje. Ta razlika je izrazita predvsem pri osmih razredih, pri četrthih pa je manj opazna.

Meniva, da je učencem najtežje napisati spis, saj imava tudi sami pri tej vrsti domače naloge kar nekaj težav. Tudi ta hipoteza se nama je potrdila. Ugotovili pa sva tudi, da starejšim kot tudi mlajšim učencem dela preglavice poleg spisov tudi učenje na pamet.

Naslednja hipoteza se nama je potrdila le pri rezultatih osmih razredov. Sklepali sva, da vsi učenci najtežje opravljajo matematične domače naloge, ker je to po najinem mnenju najtežji predmet in je tudi največ učne snovi, a temu ni tako. Osmi razredi te naloge res najtežje opravljajo, četrthim pa so najtežje angleške domače naloge. Predvidevava, da je to zato, ker je angleščina v četrthem razredu nov predmet in so se šele prvič seznanili z njim.

Osmi razredi pogosteje pozabljajo domače naloge kot četrthi razredi, se je glasila najina četrta hipoteza. Ta je bila zopet potrjena. Najbrž je to zato, ker imajo četrthi razredi bistveno manj nalog in si zato ti lažje zapomnijo, kaj morajo opraviti doma. Podobno meni iz izkušenj tudi učiteljica, s katero sva izvedli intervju. Iz izkušenj namreč pravi, da so višješolci že bolj nepozorni, prav tako imajo manj strahu pred posledicami s strani učiteljev in staršev.

Iz rezultatov ankete sva tudi ugotovili, da se zdi domačih nalog mlajšim učencem dovolj, starejšim pa preveč, kar naju ni presenetilo. Razlog za ta rezultat je verjetno to, da so bili starejši učenci v nižjih razredih manj zaposleni z domačimi nalogami, a to se je z prehodom v višjo stopnjo spremenilo in se tega niso privadili.

Kljub temu, da so bile skoraj vse najine domneve potrjene, sva izvedeli veliko novega o tej temi. Na podlagi znanja, ki sva ga pridobili in glede na stanje na naši šoli imava nekaj predlogov.

- Domače naloge se ne bi ocenile, a bi učitelj učenca nekaj stvari v zvezi z njegovo opravljeno domačo nalogo tudi vprašal. Tako bi se izognili temu, da učencu starši opravijo kar celotno domačo nalogo.
- Starši otroka ne bi priganjali, da naredi nalogo takoj po pouku, saj po jo po najinem mnenju takrat zaradi prevelike utrujenosti opravi prepovršno. Pred tem naj si vzame nekaj prostega časa za razvedrilo.
- Če otrokovi starši opravljajo delo s podobnimi odgovornostmi, kot je domača naloga, naj mu daje vzgled, saj ta šteje bolj kot vsaka beseda.
- Učitelji se naj dogovorijo, koliko naloge bodo pri posameznem predmetu dali učencem (*če je je nekje manj, naj je bo drugje več*), da se je naenkrat ne nakopiči preveč.

- Naj, ko je možno, da učitelj učencem na izbiro dve vrsti domačih nalog, da se lahko učenec sam odloči, katero bo izbral. Ta si lahko zato izbere nalogo, ki je zanj manj težavna ali po možnosti celo zabavna. Seveda to ne velja za utrjevanje nove snovi.

Z najino raziskovalno nalogo sva želeli predvsem predstaviti stanje na naši šoli (kakšen je odnos učencev do domačih nalog, razlika med mlajšimi in starejšimi učenci, razlika med spoloma ...) in opozoriti učitelje na nekatera problematična področja.

Meniva, da bi, če se bi to področje še podrobneje raziskalo, lahko ugotovili, kakšne naj bi bile domače naloge, ki bi bolj dosegale svoj namen, bile učencem zabavnejše in hkrati zelo poučne. Upava, da sva z najino raziskovalno nalogo prispevali k temu, da lahko vsi skupaj naredimo korak naprej. S tem bo cilj najine raziskovalne naloge dosežen.

Ob raziskovanju so se nama utrnile še številne ideje, kaj bi lahko še raziskale. V najin anketni vprašalnik bi lahko dodali še mnogo zanimivih vprašanj, kot so npr.: Če bi se naloge ukinile, kako bi nadoknadili znanje, pridobljeno z njimi?, Ali si več časa vzamete za učenje ali za domače naloge?, Kako svetujete učiteljem, da bi spremenili domače naloge, da bi bilo zabavnejše, a s tem ne bi izgubile svojega namena?...Vse to so vprašanja, ki še niso bila raziskana. Videli sva, da bi lahko izdelali podoben anketni vprašalnik tudi za starše in bi tako lahko iz prve vrste prišli do informacij s tega vidika.

V najini raziskovalni nalogi so zbrani podatki vseh najinih izsledkov iz vprašanj, ki sva jih zastavili učencem. Prikazati sva želeli, kakšne so naloge danes, a meniva in upava, da se bodo z leti spremenile. Prepričani sva, da na boljše!

POVZETEK

Pred nekaj časa sva imeli prosto popoldne in sva razmišljali, kaj bi z vsem tem časom. Ravno tisti dan pa je bilo v šoli obvestilo, da se lahko lotimo izdelave raziskovalnih nalog in kaj vse s tem pridobimo. Pritegnilo naju je in zato sva se v tem edinem prostem popoldnevu odločili – zakaj pa ne, pa narediva tudi midve eno raziskavo. Ampak kaj... Sredi preišljevanja, o čem pisati, kaj raziskati, koga spraševati, sva se začeli pogovarjati, kako in zakaj sva si spet nakopali novo zaposlitev. Poleg glasbene šole, vseh tekmovanj, krožkov in še ogromno domačih nalog, pa zdaj še to! Aha, kaj naju najbolj mori vsak dan? Ja, domače naloge, nikoli jih ni konec! In sva se spet zaklepetali, da to najbrž moti tudi najine sošolce, pa kako drugače je bilo, ko smo bili še mali in so bile domače naloge še zabavne. Super, pa imava idejo za raziskovalno nalogo.

Najprej sva se lotili preučevanja teorije. Ugotovili sva, da so domače naloge pomembne iz dveh razlogov – izobraževalnega in vzgojnega. Pa sva se malo pozanimali o tem, kako bi naj izgledale naloge in kako bi jih naj mi delali ter kdo bi naj nam pomagal, da bi res dosegle svoj namen. Potem pa je prišel najzanimivejši del; spraševali sva četrto- in osmošolce, kaj menijo o domačih nalogah in kako jih opravljajo. S tem sva potrdili večino najinih domnev; da so mlajši učenci bolj zavzeti pri opravljanju domačih nalog in da jih imajo raje kot osmošolci, ki menijo, da bi morali naloge ukiniti. Seveda naju je zanimalo tudi, ali smo dekleta res bolj "pridna" tudi na tem področju. Ugotovili sva, da so razlike med nami manjše, kot sva pričakovali. Na koncu pa sva se o domačih naloga pogovorili še z učiteljico, da vidiva, kakšno je mnenje tistih, ki naloge dajejo.

Izdelati nalogo je bila zanimiva izkušnja, sva pa veseli, da je konec in da se lahko spet lotiva – domačih nalog!

ZAHVALA

Na koncu se morava zahvaliti še vsem, ki so nama pri raziskovalni nalogi pomagali. Posebna zahvala gre seveda najini mentorici Maji Ahtik Požegar, univ. dipl. psihologinji, ki naju je spodbujala in nama pomagala pri delu. Zahvaljujeva se vsem anketirancem za njihov čas ter prof. Danieli Dervarič, ki je bila pripravljena sodelovati s svojimi izkušnjami. Radi bi omenili še najine starše, ki so naju ves čas podpirali na najini raziskovalni poti, bodrili in svetovali.

PRILOGE

1. Anketni vprašalnik

Pozdravljen/a!

Sva Barbara Verhovnik in Helena Plešnik in delava raziskovalno nalogo o domačih nalogah. Pri tem potrebujeva tudi tvojo pomoč, zato te prosiva, da na vprašanja odgovarjaš resno. Anketa je anonimna. Prosiva, da pri vsakem vprašanju obkrožiš le en odgovor.

Kateri razred obiskuješ?

- a) 4.
- b) 8.

Obkroži spol:

- a) *Moški*
- b) *ženski*

1. Koliko časa na dan porabiš za domače naloge?

- a) *Do pol ure*
- b) *Med pol ure in uro*
- c) *Med uro in dve uri*
- d) *Več kot dve uri*

2. Kdaj opravljaš domače naloge?

- a) *Takoj po pouku v šoli*
- b) *Takoj po pouku doma*
- c) *Popoldan*
- d) *Zvečer*
- e) *Zjutraj pred poukom v šoli*
- f) *Med odmori v šoli*

3. Kako opravljaš domače naloge?

- a) *Opravim vse naenkrat, brez odmora*
- b) *Naredim si več krajših odmor*
- c) *Naredim si en daljši odmor*
- d) *Razporedim si jih čez cel dan*

4. Kdo ti pomaga pri domačih nalogah, če česa ne znaš?

- a) *Starši*
- b) *Brat ali sestra*
- c) *Sošolec ali sošolka*
- d) *Prijatelji*
- e) *Drugi _____*

5. Ali ob pregledu rešitev popraviš napako v domačih nalogah?

- a) *Da, vedno*
- b) *Pogosto*
- c) *Redko*
- d) *Ne, nikoli*

6. Katero vrsto nalog najraje opravljaš?

- a) *Spisi*
- b) *Reševanje v delovnem zvezku*

- c) *Prepisovanje iz učbenika*
- d) *Učenje na pamet*
- e) *Drugo* _____

7. *Katero vrsto nalog najtežje opravljaš?*

- a) *Spisi*
- b) *Reševanje v delovnem zvezku*
- c) *Prepisovanje iz učbenika*
- d) *Učenje na pamet*
- e) *Drugo* _____

8. *Pri katerem predmetu se ti zdi največ domačih nalog? Napiši samo enega!*

_____

9. *Pri katerem predmetu se ti zdijo domače naloge najtežje? Napiši samo enega!*

_____

10. *Ali kdaj prepíšeš domače naloge?*

- a) *Skoraj vedno*
- b) *Včasih*
- c) *Redko*
- d) *Nikoli*

11. *Ali kdaj pozabiš domače naloge?*

- a) *Nikoli*
- b) *1-krat do 2-krat na teden*
- c) *2-krat do 5-krat na teden*
- d) *Skoraj vedno*

12. *Ali se ti zdi, da je domačih nalog*

- a) *Veliko preveč*
- b) *Malo preveč*
- c) *Dovolj*
- d) *Malo premalo*
- e) *Veliko premalo*

13. *Ali se ti zdi, da je domačih nalog v višjih razredih več kot v nižjih?*

- a) *Da*
- b) *Ne*
- c) *Ne vem*

14. *Ali in zakaj se ti zdijo domače naloge pomembne?*

- a) *Da, na ta način ponovim snov*
- b) *Da, tako pridobivam delovne navade*
- c) *Da, tako se večino snovi naučim*
- d) *Ne, sploh se mi ne zdijo pomembne*

15. *Ali želiš, da bi se domače naloge popolnoma ukinile?*

- a) *Da*
- b) *Ne*
- c) *Ne morem se odločiti*

Hvala za sodelovanje!

VIRI IN LITERATURA

1. JAKELJ M. 1999. Brez domačih nalog ne gre. *Otrok in družina*. 10, str. 22.
2. LEKŠE, I. 1999. Kakšne naj bodo domače naloge? *Šolsko svetovalno delo*, 2, str. 22-27
3. ŽERDIN, T. 2008. Komu so namenjene domače naloge. *Šolski razgledi*, 20, str. 7-8
4. CERAR, N. 2007. Domače naloge in starši. *Vzgoja*, 35, str. 30 – 31.
5. BUKOVEC, J. 2007. Domača naloga-izziv ali obveza. Ljubljana: Supra.
6. MENCIGAR, A./ ČERPNIJAK, A. M. 2008. Inovacijski projekt domače naloge OŠ Sveti Jurij. Sveti Jurij
7. RIBIČ - HEDERIH, B. 2004. Domače naloge- pa zakaj? *Otrok in družina*. 10, str
8. SENEKOVIČ, J. 2007. Domače naloge in poučevanje matematike. *Matematika v šoli*. 13 (3-4), str. 186-195.
9. <http://obvestilastarsem.blogspot.com/>,